

Opinnäytetyö (YAMK)

Kulttuuriala

Media- ja kulttuuriyrittäjyys

2022

Mika Salomaa

HENKISTÄ HYVINVOINTIA OPISKELUUN NETTIPALVELUN AVULLA

– Lukiolaisille suunnatun palvelukokonaisuuden
kehitys, suuntaviivat ja ansaintamallit

Mika Salomaa

HENKISTÄ HYVINVOINTIA OPISKELUUN NETTIPALVELUN AVULLA

- Lukiolaisille suunnatun palvelukokonaisuuden kehitys, suuntaviivat ja ansaintamallit

Opinnäytetyöni tavoitteena oli luoda suunnitelma lukiolaisten henkistä hyvinvointia vahvistavasta palvelukokonaisuudesta, etsiä sopivinta ansaintamallia palvelulle ja kartoittaa lukiolaisten ajatuksia siitä, millainen palvelu hyödyttäisi heitä kaikkein eniten. Kehittämistyön tuloksena syntynyt suunnitelma sisältää suuntaviivat palvelulle, palvelulupauksen asiakkaalle sekä kuvauksen palvelun tärkeimmistä sisältöalueista ja -painotuksista.

Päättökysymykseni on: millainen olisi lukiolaisia kiinnostava ja hyödyttävä, opiskeluun liittyvää henkistä hyvinvointia tukeva palvelu, jolla olisi myös liiketoiminnallista potentiaalia.

Päästäkseni tavoitteeseen tutkin kysely- ja haastattelututkimuksen avulla aluksi, missä määrin lukiolaisilla on tarvetta ja kiinnostusta henkistä hyvinvointia opiskelussa vahvistavaan nettipalveluun. Tämän jälkeen selvitin, millaisen sisällön he kokevat palvelussa kaikkein hyödyllisimmäksi. Tarkastelin myös sitä, miten lukiolaiset kokevat palvelun maksullisuuden ja kuinka paljon he olisivat palvelun käytöstä valmiita maksamaan. Tutkimukseni tulosten ja lähdeaineiston perusteella arvioin sopivaa hintaa palvelun käytölle, sekä vertailin ansaintamalleja, joita palvelussa voisi ja kannattaisi hyödyntää.

Tutkimukseni mukaan henkistä hyvinvointia opiskeluun tarjoavalle palvelulle on kova tarve. Yli kolmannes kyselytutkimukseeni vastanneista kokee opiskeluun liittyvän henkisen hyvinvointinsa huonoksi ja joka kymmenes erittäin huonoksi. Yli puolet kyselytutkimukseen osallistuneista haluaisi kehittää tai parantaa henkistä hyvinvointiaan. Runsas kolmannes vastaajista haluaisi tehdä sen netissä tarjottavan palvelun avulla.

Palvelun tärkein menestystekijä on sen tarjoama merkityksellinen ja hyödyllinen sisältö. Sisältöjen täytyy olla selkeitä, helppolukuisia ja kiteytettyjä, ja ne tulee kohdentaa ja räätälöidä kohderyhmälleen lukiolaisille.

Palvelun maksullisuudella ja käyttömaksun suuruudella on lähes jokaiselle lukiolaiselle iso merkitys. Palvelua kannattaa tarjota kohderyhmälle sekä kerta- että kuukausimaksulla. Liian suuri käyttömaksu karkottaa käyttäjät, mutta hyvistä tuloksista ollaan myös valmiita maksamaan.

ASIASANAT:

Opiskelu, henkinen hyvinvointi, lukiolaiset, palvelukehitys, verkkopalvelu

MASTER'S THESIS | ABSTRACT

TURKU UNIVERSITY OF APPLIED SCIENCES

Master's degree in Culture and Arts | Cultural and Media Entrepreneurship

2022 | 51 pages, 12 in appendices

Mika Salomaa

MENTAL WELLBEING FOR STUDIES FROM AN ONLINE SERVICE

- The development, guidelines and earning models of a service package aimed at upper secondary school students

The purpose of this study was to create a plan for a service package strengthening the mental wellbeing of upper secondary school students, look for the most suitable earnings model for the service, and investigate the views of the students on what kinds of service they would find most beneficial. The plan that resulted from the development work includes guidelines for the service, a service pledge for the client, and a description of the most important content areas and their focuses.

My main research question was: what kind of a service related to studies and supporting mental wellbeing would be interesting and useful for upper secondary students and also have business potential?

To find an answer to this question, I used the survey and interview study method to initially examine the extent to which upper secondary school students have a need for and interest in an online service that strengthens their mental wellbeing. Subsequently, I examined what kind of content they would find most beneficial in the service. I also explored how upper secondary school students feel about the fact that the service is subject to a charge and how much they would be willing to pay for the service. Based on the results and the source materials, I aimed to determine an appropriate price for accessing the service and considered the earnings models that could be and should be applied.

According to my study, there is great need for a service that promotes mental wellbeing during studies. More than a third of the respondents to my survey rated their mental wellbeing related to studies as poor, and one tenth as very poor. More than half of the respondents wished to develop or improve their mental wellbeing. More than a third of the respondents would like to do so with an online service.

The most important success factor for the service is the meaningful and useful content it offers. The content must be clear, easy to read and succinct, and it must be aimed and tailored to the target group, upper secondary school students.

The fact that the service would be subject to payment and the amount charged had a major significance to nearly all upper secondary school students. The service should be offered to the target group based on a one-off and monthly payment scheme. While an excessive charge will put off potential users, many are also willing to pay for good results.

KEYWORDS:

Studies, mental wellbeing, upper secondary school students, service development, online service

SISÄLTÖ

1 JOHDANTO	7
1.1 Opinnäytetyön aihe ja tavoitteet	7
1.2 Opinnäytetyön rakenne ja tutkimusmenetelmät	8
2 LÄHTÖKOHDAT PALVELUN SUUNNITTELULLE	10
2.1 Palvelu-käsitteen määrittely	10
2.2 Lukiolaisten henkinen tila Suomessa	10
3 TUTKIMUSMENETELMIEN ESITTELY	12
3.1 Kyselytutkimus lukiolaisille	12
3.1.1 Kyselytutkimuksen tavoitteet	12
3.1.2 Kyselytutkimuksen toteutustapa ja vastaajien profiili	12
3.1.3 Kyselytutkimus opinnäytetyön tekemisen mahdollistajana	13
3.2 Haastattelututkimus lukiolaisille	14
3.2.1 Haastattelututkimuksen tavoitteet ja toteutustapa	14
3.2.2 Haastattelututkimukseen osallistuneiden valinta	14
4 TARVE PALVELULLE	16
4.1 Tuntemukset opiskelua kohtaan	16
4.2 Tarve henkisen hyvinvoinnin kehittämiseksi ja sitä tarjoavalle palvelulle	18
5 PALVELUN SISÄLLÖT	21
5.1 Hyödyllisimmät sisällöt	21
5.2 Henkistä hyvinvointia eniten parantavat asiat	22
5.3 Opiskelurutiinien löytämisen tärkeys	23
5.4 Hyötyjät	23
5.5 Palvelun merkitykselliset ominaisuudet	24
5.6 Sisältöjen käsittelytapa	25
6 PALVELUN MAKSULLISUUS	27
6.1 Halukkuus palvelusta maksamiseen	27
6.2 Maksullisuuden merkitys	28

7 ANSAINTAMALLIT	30
7.1 Digitaalisten sisältöjen ansaintamallit	30
7.2 Maksutapa	33
7.3 Hinnoittelu	34
7.4 Soveltuva käyttöympäristö ja laite palvelun käyttämiseksi	37
8 LUKIOLAISTEN HUOMIOT PALVELUN SUUNNITTELUUN	39
8.1 Innostusta ja kritiikkiä	39
8.2 Tätä palvelulta halutaan	40
9 TUTKIMUSTULOSTEN JA -MENETELMIEN ARVIOINTI	41
9.1 Tutkimustulosten luotettavuus	41
9.2 Verkossa toteutetun kyselytutkimuksen vahvuudet ja heikkoudet	41
9.3 Teemahaastattelun vahvuudet ja heikkoudet	42
10 SUUNNITELMA PALVELUSTA – TIEKARTTA MENESTYKSEEN	44
10.1 Palvelu kannattaa toteuttaa	44
10.2 Palvelulupaus asiakkaalle	44
10.3 Palvelun ydintavoitteet	45
10.4 Tärkeimmät sisällöt ja työkalut	45
10.5 Luontevimmat päätelaitteet palvelun käyttöön	46
10.6 Sopivin ansaintamalli	47
10.7 Soveltuvin maksutapa ja hinta	47
10.8 Liiketoiminallinen potentiaali	48
11 SEURAAVAKSI	49
LÄHTEET	50

LIITTEET

Liite 1. Kyselytutkimuksen kysymykset

Liite 2. Lukioiden rehtoreille lähetetty viesti kyselystä

Liite 3. Haastattelututkimuksen kysymysrunko

KUVIOT

Kuvio 1. Kohtalaista tai vaikeaa ahdistuneisuutta kahden viime viikon aikana kokeneet nuoret (THL 2021b, grafiikka: HS 2021b).	11
Kuvio 2. Vajaan viidenneksen opiskelu tuntuu huonolta tai melko huonolta. Vastausasteikko: huonolta 1 ... 2 ... 3 ... 4 ... 5 hyvältä.	16
Kuvio 3. Kokemus omasta opiskeluun liittyvästä henkisestä hyvinvoinnista. Vastausasteikko: huonossa kunnossa 1 ... 2 ... 3 ... 4 ... 5 hyvässä kunnossa.	17
Kuvio 4. Opiskelijoilla on vahva halu oman henkisen hyvinvointinsa kehittämiseen. Vastausasteikko: en ollenkaan 1 ... 2 ... 3 ... 4 ... 5 todella paljon.	18
Kuvio 5. Reilu kolmannes vastaajista olisi kiinnostunut käyttämään palvelua. Vastausasteikko: en ollenkaan 1 ... 2 ... 3 ... 4 ... 5 todella paljon.	19
Kuvio 6. Suurin osa koki palvelun aiheen tärkeäksi. Vastausasteikko: ei ollenkaan tärkeä 1 ... 2 ... 3 ... 4 ... 5 erittäin tärkeä.	19
Kuvio 7. Palvelun merkityksellisimmät ominaisuudet.	24
Kuvio 8. Suurin osa lukiolaisista ei ole valmis maksamaan palvelun käytöstä. Vastausasteikko: todennäköisesti en 1 ... 2 ... 3 ... 4 ... 5 todennäköisesti kyllä.	27
Kuvio 9. Palvelun vaikutus arvosanojen paranemiseen lisää maksuhalukkuutta. Vastausasteikko: todennäköisesti en 1 ... 2 ... 3 ... 4 ... 5 todennäköisesti kyllä.	28
Kuvio 10. Palvelun maksullisuudella on iso merkitys lukiolaisille. Vastausasteikko: erittäin vähän 1 ... 2 ... 3 ... 4 ... 5 erittäin paljon.	29
Kuvio 11. Digitaalisten sisältöjen ansaintamallit (Digital Media Finland 2015).	31
Kuvio 12. Kertamaksu on mieluisin maksutapa palvelun käyttöön.	34
Kuvio 13. Suurin osa vastaajista on valmiita maksamaan palvelun käytöstä 1–10 euroa kuukaudessa.	35
Kuvio 14. Suosituin kertamaksu palvelulle on 21–40 euroa.	36
Kuvio 15. Suurin osa uskoo saavansa maksuapua palvelun käyttöön lähipiiriltään. Vastausasteikko: ei 1 ... 2 ... 3 ... 4 ... 5 kyllä.	36
Kuvio 16. Palvelua halutaan käyttää eniten kannettavalla tietokoneella sekä puhelimella.	38

TAULUKOT

Taulukko 1. Sähköisen liiketoiminnan ansaintamallit (Tinnilä ym. 2008, 20).	33
Taulukko 2. Internetin käyttö viimeisen kolmen kuukauden aikana eri laitteilla 2021, prosenttiosuus väestöstä (Tilastokeskus 2021b).	38

1 JOHDANTO

1.1 Opinnäytetyön aihe ja tavoitteet

Opinnäytetyöni aiheena on lukiolaisten opiskeluun liittyvän henkisen hyvinvoinnin vahvistaminen verkossa tarjottavan palvelun avulla. Tavoitteenani on kehittää ja esitellä suuntaviivat palvelulle, jonka päämääränä on auttaa treenaamaan lukiolaisten mieli onnistuneempaan oppimiseen ja oman osaamisen näyttämiseen.

Keskityn työssäni teknisten ratkaisujen sijaan palvelun tarvekartoitukseen sekä sisältökokonaisuuksien valintaan. Tutkin erityisesti, millaista sisältöä ja aihepiirejä palvelun kannattaisi lukiolaisille tarjota ollakseen hyödyllinen ja menestyvä.

Kartoitan työssäni myös erilaisia verkkopalveluiden ansaintamalleja, sekä pyrin valitsemaan niistä sopivimman tarkoitukseeni. Tutkin samalla, olisivatko lukiolaiset valmiita maksamaan palvelun käytöstä ja kuinka paljon.

Päätutkimuskysymykseni on: millainen olisi lukiolaisia kiinnostava ja hyödyttävä, opiskeluun liittyvää henkistä hyvinvointia tukeva palvelu, jolla olisi myös liiketoiminnallista potentiaalia.

Opinnäytetyöni aihe on kirjoitushetkellä ehkä ajankohtaisempi kuin koskaan ennen. Terveiden ja hyvinvoinnin laitoksen vuonna 2021 tekemän kouluterveyskyselyn mukaan yli 21 % lukiolaisista kertoo kokevansa koulu-uupumusta. Pojista koulu-uupumusta kokee 12 % ja tytöistä peräti 28 %. Koulu-uupumuksen määrää kuvaavat luvut eivät mittaushistoriansa aikana vuosina 2006–2021 ole koskaan aikaisemmin olleet näin korkeat. (THL 2021a.)

Kirjoitin tätä opinnäytetyötä loppuvuodesta 2021, kun kolmas korona-aalto ja Omikron-koronavirusmuunnos levisi Suomessa. Osa lukioista oli jälleen suljettuna ja oppilaat komennettu opiskelemaan etänä. Lehtien otsikot huusivat opiskelijoiden henkisestä pahoinvoinnista. Jotain pitäisi tehdä, mutta mitä? Tämä opinnäytetyö on minun yritykseni vastata tähän kysymykseen.

Valitsin henkisen hyvinvoinnin verkkopalvelun suunnittelun opinnäytetyöni aiheeksi myös siitä syystä, että työssäni Ylen Abitreenien tuottajana suunnittelen ja toteutan tiimini kanssa jatkuvasti sisältöjä nuorille, pääasiassa lukiolaisille. Näen työni kautta

vahvan tarpeen ja tilauksen henkistä hyvinvointia vahvistavalle sisällölle ja valmennukselle lukio-opiskelussa.

Lisäksi aikaisemman opinnäytetyöni tulokset osoittivat, että lukiolaiset kyllä kokevat saavansa lukiossa oppiaineisiin liittyvää tiedollista ja taidollista opetusta, mutta opintoihin liittyvää henkistä puolta ei valmenna kukaan (Salomaa 2019). Haluan tutkia, miten valmennus olisi toteutettavissa verkossa tarjottavan palvelun avulla ja mitä sisällön pitäisi olla, jotta se aidosti hyödyttäisi lukiolaista.

Opinnäytetyölläni haastan itseäni myös yrittäjyyden puolelle; joudun ensimmäistä kertaa pohtimaan, olisiko suunnittelemani palvelulla liiketoiminnallista potentiaalia. Olisivatko opiskelijat valmiita maksamaan palvelun käytöstä, kuinka paljon, ja mikä olisi heidän toivomansa malli maksamiseen?

1.2 Opinnäytetyön rakenne ja tutkimusmenetelmät

Lähden työssäni liikkeelle määrittelemällä aluksi, mitä opinnäytetyössäni tarkoitan palvelulla. Perustelen aiheeni valinnan ja osoitan sen tärkeyden ja ajankohtaisuuden. Tämän jälkeen tutkin kohderyhmäni kiinnostusta ja ajatuksia palvelua kohtaan kahdella tutkimusmenetelmällä: lukiolaisille tekemälläni kyselyllä sekä haastattelulla. Hyödynnän palvelun kehitystyössä myös niitä kymmeniä vinkkejä ja viisauksia, joita sain lukioiden rehtoreilta, opettajilta sekä opiskelijahuoltoryhmien jäseniltä tutkimusta tehdessäni.

Kyselyllä selvitin, kokevatko lukiolaiset tarvitsevänsä apua opiskeluun liittyvään henkiseen hyvinvointiinsa ja millaiset sisällöt ovat heidän mielestään kaikkein kiinnostavimpia ja hyödyllisimpiä. Tutkin myös, paljonko lukiolaiset olisivat valmiita maksamaan palvelun käytöstä ja mitkä asiat vaikuttavat eniten maksuhalukkuuteen.

Kysely antaa myös tietoa kohderyhmän suhtautumisesta omaan opiskeluunsa; kuinka mielekkäältä opiskelu lukiolaisista tuntuu ja kuinka hyvin he kokevat opiskeluissaan menestyvänsä. Vastauksena löytyvät kipupisteet, joiden kehittämiseksi on eniten tarvetta.

Haastattelujen avulla syvensin kyselyn aihepiirejä ja pyrin keskustelujen kautta saamaan tarkempaa tietoa lukiolaisten ajatuksista suunniteltavaa palvelua kohtaan. Haastatteluilla kartoitin erityisesti sitä, millaista henkisen hyvinvoinnin palvelua lukiolaiset eniten haluaisivat käyttää. Haastattelujen avulla pystyn myös arvioimaan kyselyn tuloksien luotettavuutta.

Tutkimustuloksieni esittelyn jälkeen arvioin valitsemieni tutkimusmenetelmien tarkkuutta ja tarkoituksenmukaisuutta. Perustelen, miksi päädyin kyseisiin menetelmiä käyttämään ja miten ne toimivat työni tavoitteiden saavuttamisessa.

Lopuksi esittelen suunnitelmani opiskelijoiden henkistä hyvinvointia vahvistavasta palvelusta sekä edellytykset sen menestymiseen. Suunnitelma sisältää kuvauksen palvelun tärkeimmistä sisällöistä, ansaintalogiikasta ja hinnoittelusta sekä tarjoaa laskelmia palvelusta mahdollisesti saatavista käyttömaksuista. Suunnitelma tarjoaa myös ehdotuksia siihen, millä päätelaitteilla palvelua kannattaa tarjota.

Opinnäytetyöni päättyy pohdintaan seuraavista askelista, jotka palvelun toteuttamiseksi ja jalkauttamiseksi tarvitaan.

2 LÄHTÖKOHDAT PALVELUN SUUNNITTELULLE

2.1 Palvelu-käsitteen määrittely

Opinnäytetyöni keskiössä ja suunnittelun kohteena on palvelu. Aluksi on siis oleellista määritellä, mitä tarkoitan opinnäytetyössäni palvelulla. Avukseni tulee palvelumuotoilun ammattilainen Juha Tuulaniemi (2011), joka toteaa teoksessaan Palvelumuotoilu, että palvelulle käsitteenä on vaikea löytää yhtä selkeää määritelmää sen moninaisuuden ja kompleksisuuden vuoksi. Hänen mielestään käsitteen kokonaisvaltaiseen avaamiseen tarvitaan neljä määritelmää:

1. Palvelulla pystytään ratkaisemaan jokin asiakkaan ongelma.
2. Palvelu koetaan, mutta sitä ei pysty omistamaan.
3. Palvelu on aina prosessi.
4. Ihmisten välisellä vuorovaikutuksella on suuri merkitys.

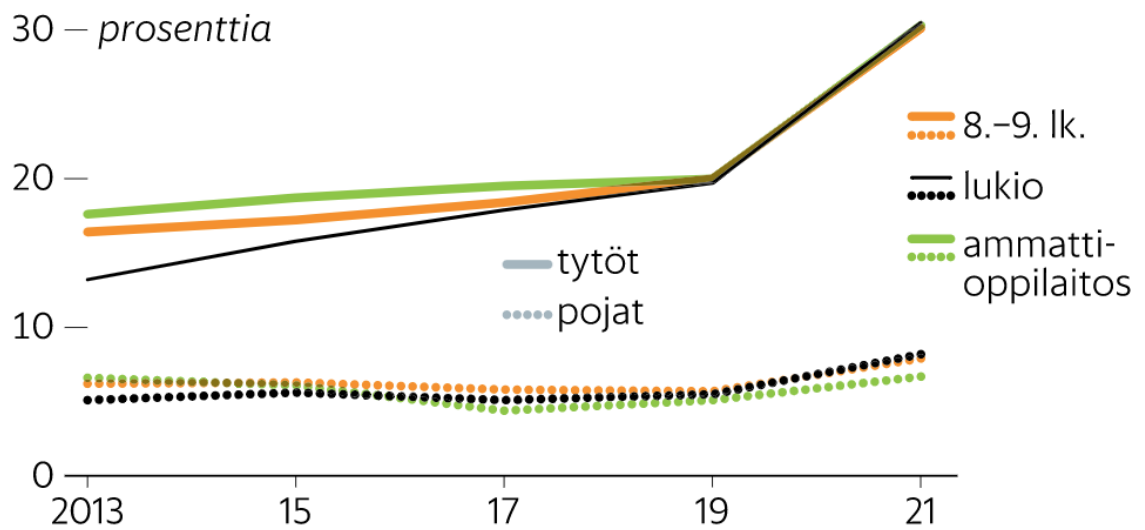
(Tuulaniemi 2011, 30.)

Mielestäni Tuulaniemen (2011, 30) määritelmät kuvaavat hyvin sitä, mitä palvelu-termillä haluan opinnäytetyössäni ymmärrettävän. Haluan lisäksi uskoa, että palvelu opinnäytetyössäni tarkoittaa jotain, joka onnistuessaan saa asiakkaalle aikaan pysyvää muutosta parempaan.

2.2 Lukiolaisten henkinen tila Suomessa

Lukiolaisten pahoinvointi ja ahdistuneisuus on noussut hälyttävälle tasolle viimeisien vuosien aikana. Terveiden ja hyvinvoinnin laitoksen (THL 2021b) tilastojen mukaan jopa joka neljännellä nuorella on jokin mielenterveyden häiriö. Opiskelijoiden pahasta olosta on tullut arkipäivää (HS 2021a).

Lukio-opiskelijoiden masennus- ja ahdistusoireilu on lisääntynyt viime vuosina ja on nyt korkeammalla tasolla kuin koskaan aikaisemmin (HS 2021b). Erityisesti tyttöjen ahdistuneisuus on lisääntynyt huomattavasti (Kuvio 1).

Kuvio 1. Kohtalaista tai vaikeaa ahdistuneisuutta kahden viime viikon aikana kokeneet nuoret (THL 2021b, grafiikka: HS 2021b).

Aikaisemmin tekemäni opinnäytetyö osoitti, että lukiolaisille kohdennettuja henkistä hyvinvointia tukevia hankkeita ja palveluja on niukasti, ja ne eivät useinkaan tavoita apua tarvitsevia nuoria (Salomaa 2019). Kyseisen opinnäytetyön tulosten perusteella lukiolaiset kokevat, että he saavat opiskeluunsa oppiainekohtaista tiedollista ja taidollista valmennusta, mutta eivät henkistä. Olemassa oleva palvelutarjonta keskittyy usein mielen-terveyspalveluihin ja sairauksien hoitamiseen, eikä mielen treenaamiseen. Opiskeluun liittyvää henkistä valmennusta ei lukiolaisten mielestä tunnu tarjoavan kukaan. (Salomaa 2019.)

Sen sijaan vastuu lukiolaisten henkisestä hyvinvoinnista on sysätty koulupsykologeille, kuraattoreille ja terveydenhoitajille, vaikka he eivät tavoita valtaosaa lukiolaisista perinteisin keinoin. Lukiolaiset kertovat hakevansa apua ongelmiinsa mieluiten kavereilta ja netistä. (Salomaa 2019.)

3 TUTKIMUSMENETELMIEN ESITTELY

3.1 Kyselytutkimus lukiolaisille

3.1.1 Kyselytutkimuksen tavoitteet

Merkityksellisin tiedonkeruumenetelmä opinnäytetyössäni oli verkossa lukiolaisille tehty kyselytutkimus (Liite 1), johon vastasi 1575 henkilöä. Kyselytutkimuksen ydintavoitteena oli selvittää, millainen verkkopalvelu voisi hyödyttää lukiolaisia eniten opiskeluun liittyvän henkisen hyvinvoinnin vahvistamisessa: Mitkä aiheet ja millaiset sisällöt lukiolaiset kokivat kaikkein merkityksellisimmiksi ja millaisista sisällöistä he olisivat valmiita maksamaan, jos olisivat.

Kyselytutkimuksen avulla kartoitin myös lukiolaisten kokemusta omasta jaksamisestaan opiskeluissa. Selvitin, millainen heidän suhtautumisensa olisi netissä tarjottavaa henkistä hyvinvointia vahvistavaa palvelua kohtaan. Uskoivatko he esimerkiksi siihen, että olisi yleensäkin mahdollista toteuttaa sellainen verkkopalvelu, joka voisi parantaa lukiolaisten henkistä hyvinvointia opiskelussa ja auttaa heitä sitä kautta menestymään opinnoissaan entistä paremmin.

3.1.2 Kyselytutkimuksen toteutustapa ja vastaajien profiili

Suoritin kyselytutkimuksen aikavälillä 20.11.2020–5.2.2021. Etsin netistä erilaisia listoja Suomen lukioista ja valitsin listoilta sattumanvaraisesti lukioden nimiä. Pysin valitsemaan lukioita kuitenkin maantieteellisesti siten, että saisin listalleni lukioita mahdollisimman kattavasti kaikilta Suomen alueilta. Tämän jälkeen selvitin netistä lukion rehtoreiden yhteystietoja ja lähetin heille sähköpostilla pyynnön (Liite 2) lähettää viestiä opiskelijoille kyselystäni sekä linkin varsinaiseen kyselyyn.

Yhteensä 84 eri lukion rehtori, apulaisrehtori tai opettaja kuittasi, että oli välittänyt kyselyni opiskelijoilleen. Vastauksia kertyi siis oletettavasti yli 80 lukion opiskelijoilta eri puolilta Suomea. Lisäksi pyysin Suomen lukiolaisten liittoa jakamaan kyselyäni heidän omien lukioden yhteystietolistojensa kautta. Hekin lupasivat näin tehdä.

Minulla ei ole tarkkaa tietoa siitä, missä Suomen lukioissa kyselyäni jaettiin ja mistä lukiosta siihen vastattiin. Kyselyssä ei kysytty henkilötietoja. Kaikki vastaukset käsiteltiin anonymisti, eikä vastaajaa tai hänen oppilaitostaan voida tunnistaa aineistosta, analyysin tuloksista tai niistä raportoivista julkaisuista.

Kysely sisälsi 21 monivalintakysymystä, joista osa oli asteikollisia vastausasteikolla yhdestä viiteen (1–5). Asteikon toisessa ääripäässä oli yleensä kielteinen ja toisessa myönteinen väittämä. Esim. ”Oma opiskeluni tuntuu minusta *huonolta* 1 ... 2 ... 3 ... 4 ... 5 *hyvältä*. Asteikon numeroita ei muutoin ollut sanoitettu.

Neljässä monivalintakysymyksessä vastaaja pystyi myös lisäämään ja ehdottamaan omia vaihtoehtojaan. Lisäksi kyselyssä oli neljä avointa kysymystä, joihin vastaaja pystyi vastaamaan kirjoittamalla tekstiä. Yhtäkään kyselyn kysymystä ei ollut määritelty pakolliseksi.

Vastauksia sain lukiolaisille tekemääni kyselytutkimukseen yhteensä 1575 kappaletta ja kaikkiin kyselyn yksittäisiin monivalintavaihtoehtoihin vastattiin vähintään 1500 kertaa. Vastaajista 45 % oli ensimmäisen vuoden, 31 toisen ja 21 kolmannen vuoden opiskelijoita. Vain 2 % opiskeli neljättä tai useampaa vuotta. Huomion arvoista on se, että yli 78 % vastanneista oli naisia. 19 % ilmoitti sukupuolekseen mies ja 3 % valitsi muu-vaihtoehdon.

3.1.3 Kyselytutkimus opinnäytetyön tekemisen mahdollistajana

Kyselytutkimuksen tekeminen oli itselleni opinnäytetyöprosessin kaikkein avartavin ja antoisin vaihe. Lähdin kyselytutkimuksella selvittämään lukiolaisten mielipiteitä, mutta tutkimuksen sivutuotteena sain myös lukioiden rehtoreilta ja opettajilta runsaasti näkemyksiä ja ajatuksia suunnittelemastani palvelusta.

Kaikista hyödyllisintä oli nähdä, kuinka paljon innostusta ja kiinnostusta kyselytutkimukseni aihe herätti lukioiden rehtoreissa. Moni kertoi spontaanisti aiheen olevan äärimmäisen tärkeä ja tarjosi kouluaan yhteistyökumppaniksi pilotoimaan palvelua sen kehitysvaiheessa. Kutsuipa jopa yhden lukion rehtori minut kouluunsa puhumaan aiheesta lisää.

Sain myös useita viestejä, joissa kerrottiin, että tämän kaltaiselle palvelulle on nyt suurempi tilaus kuin koskaan aikaisemmin. Lisäksi useampi rehtori kertoi, ettei yleensä jaa heille tulevia tutkimuspyyntöjä opiskelijoilleen, mutta tekevät työni kohdalla poikkeuksen,

koska asia on niin tärkeä ja merkityksellinen. Useampi rehtori oli myös kiinnostunut opin-
näytetyöni tuloksista.

Lukioiden rehtoreiden innostus ja positiivisuus aiheuttani kohtaan yllätti minut täysin. Ole-
tan, että tästä johtuen he myös jakoivat kyselyäni aktiivisesti, jonka seurauksena sain
kerrytettyä vastauksia lyhyessä ajassa runsaasti. Oma tavoitteeni vastauksien määrälle
oli 200–300, mutta se ylittyi moninkertaisesti.

Toisena innostavana asiana koin lukiolaisilta kyselytutkimuksen vastausten kautta tulleet
mielipiteet palvelun tärkeydestä. Useat vastaajat kertoivat monisanaisesti, kuinka merki-
tykselliseksi he juuri tällaisen palvelun kokevat ja olisivat halukkaita heti sitä käyttämään.
Useampi kertoi myös hämmästelevänsä sitä, miksei tällaista palvelua vielä ole ole-
massa, vaikka tarve sille olisi suuri.

3.2 Haastattelututkimus lukiolaisille

3.2.1 Haastattelututkimuksen tavoitteet ja toteutustapa

Kyselytutkimukseni tueksi tein myös tutkimushaastatteluja lukiolaisten kanssa (Liite 3).
Haastattelujen tavoitteena oli saada tarkempaa tietoa lukiolaisten ajatuksista ja vastaan-
ottaa myös sellaisia spontaaneja ajatuksia ja mielipiteitä, mitä en kyselytutkimuksen lo-
makkeella osannut kysyä. Lisäksi halusin päästä keskustelemaan lukiolaisten kanssa
aiheesta ja päästä kysymään lisäkysymyksiä.

Suoritin tutkimushaastattelut kahdessa osassa, ensimmäisen tunnustelevan kolmelle lu-
kiolaiselle tehdyn ryhmähaastattelun 11.10.2019 ja seitsemän yksilöhaastattelua 12.–
16.4.2021. Ryhmähaastattelun toteutin kasvokkain ja yksilöhaastattelut videoneuvotte-
lujen kautta. Haastatteluiden kautta sain kerättyä ajatukset yhteensä 10 lukiolaiselta,
joista 8 oli naisia ja 2 miehiä. Huomionarvoista on se, että kaikki vastaajat olivat ensim-
mäisen vuosikurssin opiskelijoita.

3.2.2 Haastattelututkimukseen osallistuneiden valinta

Haastateltavat lukiolaiset löytyivät tutkimukseeni ennestään tuntemieni opettajien kautta.
Pyysin heitä jakamaan oppilailleen pyyntöäni osallistua haastatteluun, jonka

tarkoituksena on kerätä ajatuksia henkistä hyvinvointia vahvistavasta palvelusta. Haastateltavia tutkimukseen etsittiin kahteen kertaan ja yhteensä 12 kiinnostunutta ilmoittautui. Kaksi perui osallistumisensa viime hetkellä. Tulokset olivat hyvin samansuuntaisia sekä kysely- että haastattelututkimuksessa. Esittelen niitä työssäni seuraavaksi.

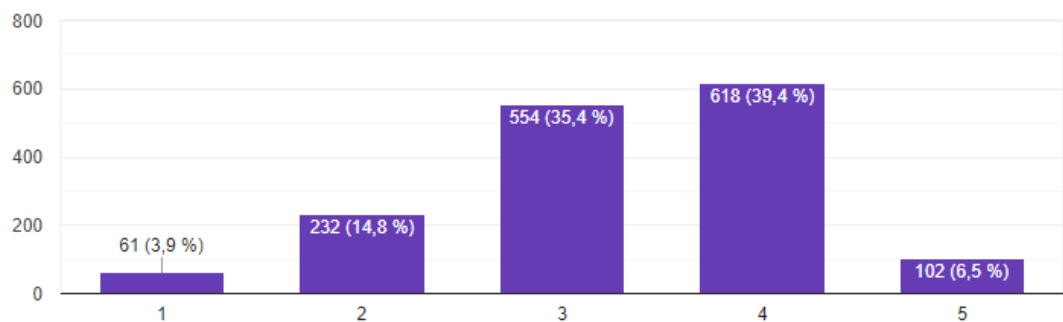
4 TARVE PALVELULLE

4.1 Tuntemukset opiskelua kohtaan

Verkkokyselynä suoritetussa kyselytutkimuksessa (Liite 1) lukiolaisilta kysyttiin aluksi, miten he kokevat oman opiskelunsa, tuntuuko se huonolta, hyvältä vai joltain siltä väliltä. Valinta pyydettiin tekemään liukuasteikolta, jossa yksi merkitsee ”huonolta” ja viisi ”hyvältä” (Kuvio 2).

Oma opiskeluni tuntuu minusta yleensä

1 567 vastausta

Kuvio 2. Vajaan viidenneksen opiskelu tuntuu huonolta tai melko huonolta. Vastausasteikko: huonolta 1 ... 2 ... 3 ... 4 ... 5 hyvältä.

Suurin osa vastauksista sijoittuu vastausjanelle keskelle tai hyvän olon kokemisen puolelle. Kuitenkin 15 % kertoi opiskelun tuntuvan kuvaajan neutraalia vaihtoehtoa huonolta ja peräti 4 % valitsi kaikkein vahvimman negatiivista kokemusta kuvaavan vaihtoehdon.

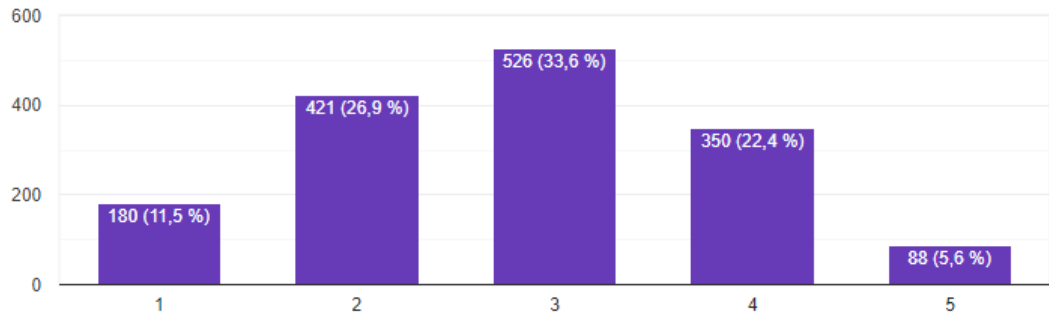
Tulosta on hyödyllistä tarkastella myös laajemmassa viitekehyksessä, jossa huomioidaan lukiolaisten tuntemuksia lukio-opiskelusta. Vuonna 2021 julkaistun kouluterveyskyselyn mukaan ensimmäisen ja toisen vuoden lukiolaisista 66 % kertoi pitävänsä koulunkäynnistä joko melko tai hyvin paljon. Sen sijaan 32 % kertoi, että pitää koulunkäynnistä melko vähän ja 3 % kertoi, ettei pidä koulunkäynnistä lainkaan. (THL 2021c.)

Innostusta koulunkäyntiä kohtaan kertoi kouluterveyskyselyssä kokevansa vain kolmannes vastaajista. Kiinnostava havainto on se, että pojat kokevat koulunkäynnin kaikissa vastausvaihtoehdoissa tyttöjä mielekkäämmäksi. (THL 2021c.)

Lukiolaisten koulunkäyntituntemuksien jälkeen selvitin kyselytutkimuksessani, millaisena lukiolaiset pitivät omaa opiskeluun liittyvää henkistä hyvinvointiaan. Asteikolla yhdestä viiteen, jossa 1 merkitsee ”huonossa kunnossa” ja 5 ”hyvässä kunnossa”, 28 % valitsi vaihtoehdon 4 tai 5 (Kuvio 3).

Koen, että opiskeluun liittyvä henkinen hyvinvointini on

1 565 vastausta

Kuvio 3. Kokemus omasta opiskeluun liittyvästä henkisestä hyvinvoinnista. Vastausasteikko: huonossa kunnossa 1 ... 2 ... 3 ... 4 ... 5 hyvässä kunnossa.

Huomion arvoista on se, että kokemus omasta hyvinvoinnista painottuu enemmän huonon kuin hyvän kokemisen alueelle. Jopa 12 % valitsi kaikista negatiivisinta tuntemusta kuvaavan vaihtoehdon.

Kun lukuja verrataan kouluterveyskyselyn lukiolaisten riittämättömyyden tunnetta kartoitaviin kysymyksiin (THL 2021d), ovat tulokset yllättävänkin saman kaltaisia. Kouluterveyskyselyn mukaan 12 % lukiolaisista kertoi tuntevansa riittämättömyyden tunnetta opinnoissaan lähes päivittäin (kaikista negatiivisinta tuntemusta kuvaavin vaihtoehto) sekä 19 % kertoi kokevansa riittämättömyyttä opinnoissaan muutamana päivänä viikossa (THL 2021d).

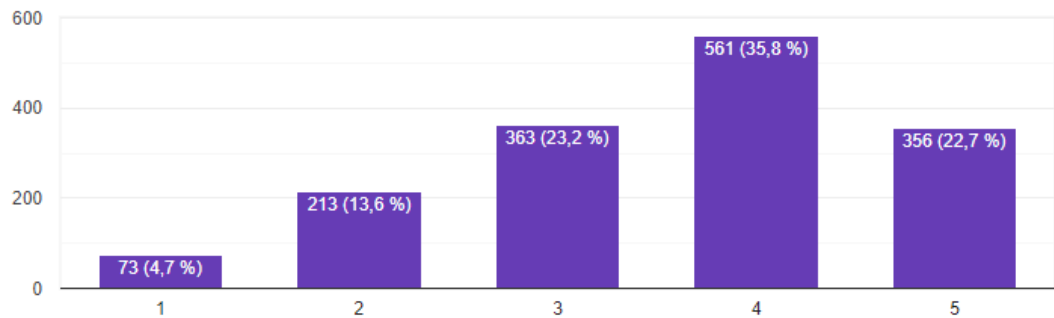
Vain yksi kolmasosa kertoi, ettei koe riittämättömyyden tunnetta opinnoissaan juuri koskaan. Tytöt kertoivat kokevansa riittämättömyyden tunnetta huomattavasti useammin kuin pojat: 17 % tytöistä kertoi kokevansa sitä lähes päivittäin, kun pojista samoin vastasi vain 6 %. (THL 2021d.)

4.2 Tarve henkisen hyvinvoinnin kehittämiseksi ja sitä tarjoavalle palvelulle

Seuraavaksi kartoitin vastaajien kokema tarvetta kehittää omaa opiskeluun liittyvää henkistä hyvinvointiaan sekä kiinnostusta palveluun, joka sellaista tarjoaisi. Asteikolla yhdestä viiteen, jossa 1 merkitsee ”en ollenkaan” ja 5 ”todella paljon”, peräti 23 % kertoi haluavansa kehittää tai parantaa henkistä hyvinvointiaan todella paljon. Kun mukaan lasketaan myös toiseksi myönteisin vastausvaihtoehto, kiinnostus kohoaa jo 59 %:iin. Vain 5 % vastaajista ei ole ollenkaan kiinnostuneita henkisen hyvinvointinsa kehittämistä. (Kuvio 4.)

Haluaisiin kehittää tai parantaa opiskeluihini liittyvää henkistä hyvinvointia

1 566 vastausta

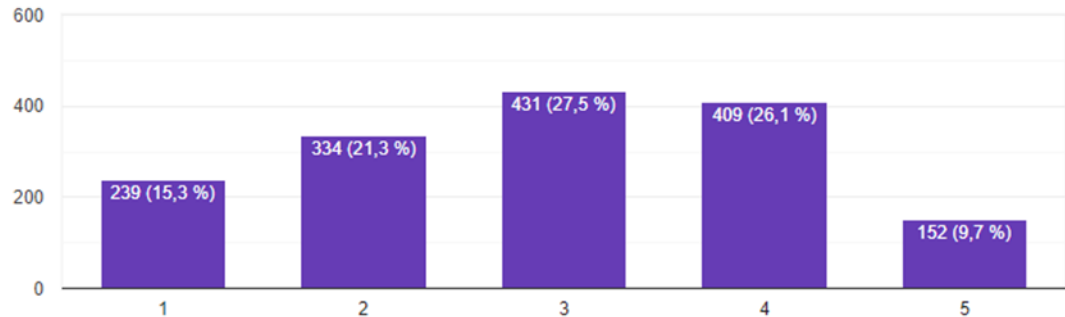

Kuvio 4. Opiskelijoilla on vahva halu oman henkisen hyvinvointinsa kehittämiseen. Vastausasteikko: en ollenkaan 1 ... 2 ... 3 ... 4 ... 5 todella paljon.

Tutkittaessa sitä, kuinka kiinnostuneita kyselyyn vastanneet olisivat käyttämään netissä tarjottavaa hyvinvointia kehittävää palvelua, vastaukset jakautuvat tasaisemmin. Asteikolla, jossa vaihtoehto 1 merkitsee ”En ollenkaan” ja 5 merkitsee ”Todella paljon”, 10 % kertoi olevansa todella kiinnostuneita käyttämään palvelua ja 26 % valitsi seuraavaksi vahvimman kiinnostusta kuvaavan vaihtoehdon. Neutraalin vaihtoehdon valitsi 28 % vastaajista. 37 % puolestaan ei koe kiinnostusta palvelun käyttöön ollenkaan tai valitsee toiseksi alhaisimman kiinnostusta kuvaavan vaihtoehdon (Kuvio 5).

Voisin olla kiinnostunut käyttämään netissä tarjottavaa palvelua, jonka tavoitteena on opiskeluun liittyvän henkisen hyvinvoinnin vahvistaminen

1 565 vastausta

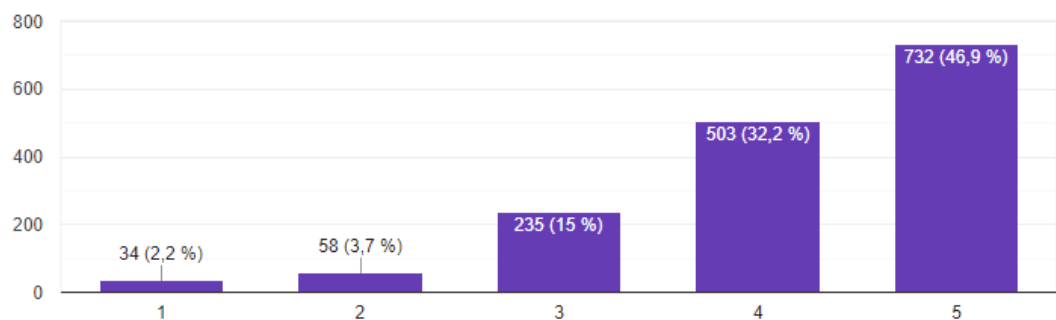

Kuvio 5. Reilu kolmannes vastaajista olisi kiinnostunut käyttämään palvelua. Vastausasteikko: en ollenkaan 1 ... 2 ... 3 ... 4 ... 5 todella paljon.

Kaikista yhdenmukaisin tulos kyselyssä saatiin tiedusteltaessa palvelun aiheen tärkeyttä. Verkkopalvelun aihe, henkisen hyvinvoinnin lisääminen opiskelussa, on jopa 47 %:n mielestä erittäin tärkeä, ja 32 % vastaajista valitsi toiseksi vahvimman tärkeyttä kuvaavan vaihtoehdon. "Ei ollenkaan tärkeänä" palvelun aihetta pitää ainoastaan 2 % vastaajista. (Kuvio 6.)

Verkkopalvelun aihe, henkisen hyvinvoinnin lisääminen opiskelussa, on mielestäni

1 562 vastausta

Kuvio 6. Suurin osa koki palvelun aiheen tärkeäksi. Vastausasteikko: ei ollenkaan tärkeä 1 ... 2 ... 3 ... 4 ... 5 erittäin tärkeä.

Tutkimushaastattelun (Liite 3) tulokset vahvistavat kyselyn tuloksia sen osalta, että myös suurin osa haastateltavista koki palvelun aiheen tärkeäksi. Yksi haastateltava kertoi, että

aihe ei ole erityisen kiinnostava siksi, että hänellä on ilman palveluakin hyvät työkalut henkisen hyvinvoinnin ylläpitämiseen.

Haastattelujen yleistunnelmaa palvelua kohtaan kuvaa parhaiten se, että kaikkien vastaajien ensimmäinen ajatus palvelua kohtaan oli myönteinen. Kysyin asiaa seuraavalla tavalla kaikkien haastattelujen aluksi: *Olen suunnittelemassa verkkopalvelua, jonka tavoitteena on vahvistaa opiskelijoiden henkistä hyvinvointia opiskelussa. Mikä on ensimmäinen ajatus, joka sinulle tulee mieleen opiskelijoiden henkistä hyvinvointia vahvistavasta verkkopalvelusta?*

Useimmiten lukiolaiset kertoivat ensimmäiseksi ajatukseksi ”tärkeä”, ”mielenkiintoinen”, ”kuulostaa hyvältä” tai ”kiinnostaa”. Moni kertoi, että halusi osallistua haastatteluun juuri aiheen kiinnostavuuden ja tärkeyden vuoksi.

5 PALVELUN SISÄLLÖT

5.1 Hyödyllisimmät sisällöt

Yksi kyselytutkimukseni tärkeimmistä tavoitteista oli selvittää, mitkä olisivat lukiolaisten mielestä palvelun kaikista hyödyllisimmät sisällöt. Näitä kartoitin monivalintakysymyksellä, jossa pyysin lukiolaisia valitsemaan kolme heille hyödyllisintä sisältöä valmiiksi annetulta listalta tai halutessaan lisäämään oman sisältöehdotuksensa.

Valmiiksi annetulta listalta kuusi suosituinta sisältöä on lueteltu seuraavassa. Suluissa oleva prosentti kertoo vastaajien osuuden, jotka olivat valinneet kyseisen kohdan listalta.

1. Liiallisen stressin vähentäminen (64 %)
2. Aikataulutuksen ja ajanhallinnan kehittäminen (55 %)
3. Opiskelumotivaation vahvistaminen (52 %)
4. Opiskelutekniikoiden ja -metodien kehittäminen (41 %)
5. Opiskeluun liittyvän pahan olon vähentäminen (30 %)
6. Oppiainekohtainen opiskeluapu, esim. matematiikan tai historian opiskelussa kehittyminen (30 %)

Jos samassa monivalintakysymyksessä halusi kertoa itselle hyödyllisimpiä palvelun sisältöjä valmiin listan ulkopuolelta, sen pystyi tekemään valitsemalla vaihtoehdon ”Muu” ja kirjoittamalla sisällöt itse. Kokosin näistä ehdotetuista sisällöistä vapaasti soveltaen viisi teemaa, jotka listasin suosituimmuusjärjestykseen sen mukaan, kuinka usein kyseisen aihepiiri mainittiin.

1. Omien tavoitteiden asettaminen
2. Itsekurin vahvistaminen
3. Turhien paineiden ottaminen tai niistä vapautuminen
4. Koetilanteessa toimiminen, miten päästä hyvään suoritukseen ja välttää paniikkia
5. Keskittymisen kehittäminen
6. Apu tulevaisuuden päätösten tekemisessä (liittyen useimmiten jatko-opiskelupaikan valintaan, opiskeltavien oppiaineiden valintaan tai työpaikan hakemiseen)

5.2 Henkistä hyvinvointia eniten parantavat asiat

Seuraavaksi tiedustelin avokysymyksellä, mikä olisi vastaajalle kaikkein hyödyllisin hänen henkistä hyvinvointiaan opiskelussa parantava asia, aihe tai sisältö. Olen jaotellut vastaukset, yhteensä 877 kpl, aihealueittain ja asettanut suosituimmuusjärjestykseen:

1. Stressin hallinta
2. Motivaation lisääminen
3. Ajanhallinta / aikataulut / opiskelurutiinien löytäminen
4. Itsekriittisyyden ja ylisuorittamisen vähentäminen
5. Tavoitteiden asettaminen ja niissä pysyminen (itsekuri)
6. Riittävä uni
7. Opiskelutaitojen (erityisesti opiskelutekniikoiden) kehittäminen
8. Opiskeluun liittyvän ahdistuksen vähentäminen
9. Vertaistuki (erityisesti jaksamiseen)
10. Keskittymistaidon lisääminen

Vastaukset vahvistavat kyselyn aikaisempien osioiden tuloksia siten, että stressin hallinta, motivaation vahvistaminen ja ajanhallinta toistuvat vastauksissa useimmiten. Myös riittävän unen saanti nousee tärkeimmäksi aiheeksi useassa vastauksessa. Yksi vastaajista kuvailee unen merkitystä näin:

Uni on kaiken perusta ja mulla se on hajalla. En pysty nukkumaan koska stressaan huomista koulupäivää ja siksi viivytelen nukkumaan menoa. Eikä auta, vaikka meen aikasemmin nukkumaan, koska en saa unta. Nukun nykyään maksimissaan 5 tuntia ja sit oon täysin kuollu kaikki päivät.

Edellä mainittujen suosituimpien aiheiden lisäksi vastaajat kertoivat myös kaipaavansa henkilöä, jolta voisi tarvittaessa aina kysyä apua. Lisäksi hyvien opettajien merkitystä alleviivattiin useassa vastauksessa, sekä myös sitä, että vapaa-aikaa tulisi olla tarpeeksi ja se pitäisi osata käyttää palautumiseen.

Vastaajat kertoivat myös kaipaavansa sitä, että joku auttaisi kartoittamaan juuri ne henkilökohtaiset kehitystarpeet, joissa edistyminen hyödyttäisi opiskelijaa eniten:

En osaa sanoa mikä olisi hyödyllisintä, vaan just siinä tarvisin apua. Tarvisin henkilön, joka tutustuisi mun tapaan opiskella ja näyttäisi että mitä teen väärin. Ja sitten osoittaisi mulle sen asian jota eniten tarvin, et pystysin alkaa siinä parantaa.

5.3 Opiskelurutiinien löytämisen tärkeys

Vastauksissa vain harva kertoi tarvitsevansa apua johonkin tiettyyn oppiaineeseen. Sen sijaan vastausten perusteella tuntui siltä, että suurin tarve stressin hallinnan ja motivaation vahvistamisen jälkeen liittyi opiskeluruutien löytämiseen ja niissä pysymiseen. Moni kertoi suurimmaksi ongelmakseen opinnoissaan itsekuriin ja ajanhallintaan liittyvät vaikeudet.

Kamppailen itsekurin ja ajanhallinnan kanssa. Välttelen helposti kaikkea, mikä tuottaa stressiä varsinkin opiskeluissani. Haluaisin eroon siitä 'viimeisenä iltana' tehtävien tekemisestä. Olisi tärkeää murtaa tämä tapa.

Mun opinnot on kaaosta kaikin puolin. Jonkun pitäisi tehdä mulle aikataulu, miten päivät kannattaa viettää. Nyt teen kaiken liian myöhään ja liian vähällä ajalla. Hyödyttäisi saada jokin kehikko siihen miten opiskellaan.

Vastaukset käsittelivät usein myös liiallista itsekritiisyyttä, jonka kanssa moni kertoi kamppailevansa.

Haluaisin oppia olemaan vähemmän kriittinen itseä ja omaa työskentelyä kohtaan.

Tarvitsen tukea asioiden ja erilaisten koulutöiden aloittamiseen. Pitäisi opetella uskomaan, ettei kaiken tarvitse olla heti valmista ja täydellistä, vaan että työtä pitää tehdä pitkäjänteisesti ja osissa. Helposti ajattelen, että tekemistä on aivan liikaa, joten en aloita ollenkaan, kunnes on jo myöhäistä tehdä mitään kunnolla.

Oon niin itsekritiittinen kaikkea tekemääni kohtaan, että etsin virheitä niin kauan että väsyn ja menetän toivoni koko juttuun.

5.4 Hyötyjät

Vastausten perusteella eniten palvelusta hyötyisivät henkilöt, jotka kamppailevat stressin kanssa, ovat yli- tai alisuorittajia tai tarvitsevat opiskeluunsa järjestelmällisyyttä. Usea näki palvelun hyödyttävän erityisesti niitä, jotka kokevat opiskelun syystä tai toisesta hankalaksi, mutta joilla ei ole omia valmiuksia tai jaksamista kehittää omaa opiskeluaan.

Palvelun hyödyllisyyden laajuudesta kertoo mielestäni se, että peräti 356 vastaajaa 859:stä kertoi, että palvelusta hyötyisi tavalla tai toisella ”kaikki” tai ”jokainen” lukiolainen.

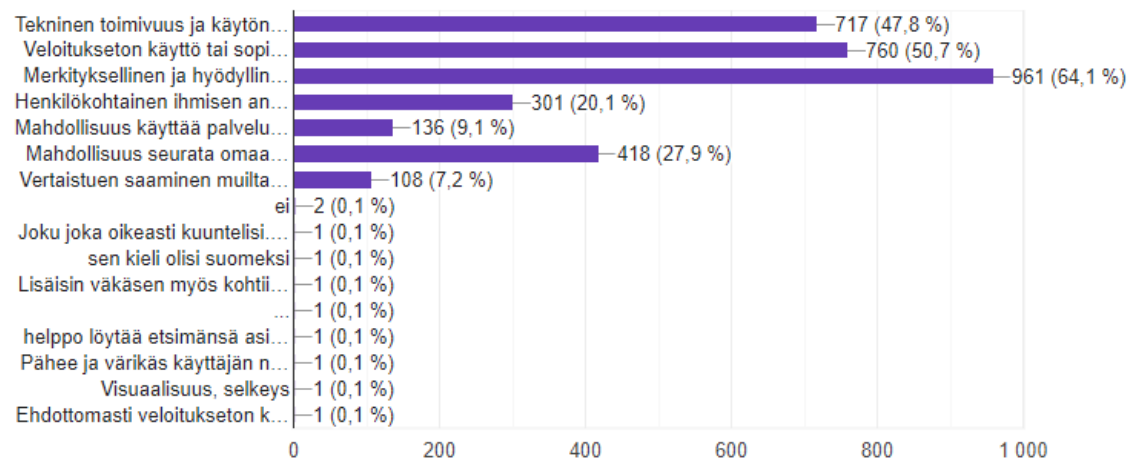
5.5 Palvelun merkityksellisimmät ominaisuudet

Merkityksellinen ja hyödyllinen sisältö nousee kyselytutkimuksessa kaikkein merkityksellisimmäksi palvelun ominaisuudeksi. Sen valitsee annetulta listalta, jossa pyydetään nimeämään kaksi merkityksellisintä palvelun ominaisuutta, peräti 64 % vastaajista. (Kuvio 7.)

Seuraavina tärkeysjärjestyksessä nousevat esiin veloituseton käyttö tai sopiva hinta (51 % vastaajista), sekä tekninen toimivuus ja käytön helppous (48 % vastaajista). Huomattavasti alhaisemmalle tasolle jäävät mahdollisuus seurata omaa edistymistä palvelun kautta (28 % vastaajista), sekä henkilökohtainen ihmisen antama apu (20 % vastaajista). (Kuvio 7.)

Valitse seuraavista vaihtoehtoista kaksi sinulle merkityksellisintä palvelun ominaisuutta. Voit valintojesi lisäksi lisätä myös oman ehdotuksesi

1 500 vastausta

Kuvio 7. Palvelun merkityksellisimmät ominaisuudet.

Kyselytutkimuksen avoimista vastauksista nousi esille muitakin huomioita ja ehdotuksia asioista ja sisällöistä, jotka vaikuttavat palvelun hyödyllisyyteen ja osuvuuteen kohderyhmälleen.

Vastauksissa toistui se, että henkistä hyvinvointia kannattaisi tarjolla nimenomaan ylioppilaskokeeseen valmistavasta näkökulmasta. Useissa vastauksissa koettiin netissä jo olevan yleistä henkistä hyvinvointia vahvistavaa sisältöä, mutta nimenomaan lukio-opiskeluun ja ylioppilaskokeeseen valmentava henkinen sparraus koettiin hyödylliseksi.

Tämä näkyi myös joissakin sellaisissa vastauksissa, joissa palveluun suhtauduttiin muuten kriittisesti:

Turhaa paskaa suoraan sanottuna, ellei ole jokin ylioppilaskirjoituksiin suoraan treenaava palvelu. Laajempaan henkiseen hyvinvointiin ei tällaisella palvelulla juurikaan vaikuteta. Mut siinä voi toimia ihan ok, jos auttaa oikeesti että saa pään pidettyä kasassa yo-kokeissa.

Vastauksissa nousivat esille myös odotukset palvelua kohtaan. Palvelun tekijöiksi haluttiin ammattilaisia ja palvelun toivottiin ymmärtävän lukiolaisia:

Odottaisinkin ainakin itse saavani monipuolisen palvelun, jonka sisältöjä ja toimintoja on ollut luomassa monien alojen ammattilaisia. Tavallisia tsemppitekstejä ja vinkkejä, kuten "lakkaa laiskottelemasta" voi lukea ilmaiseksikin netistä. Palvelun pitäisi ymmärtää lukiolaisia ja tarjota apua juuri heille.

5.6 Sisältöjen käsittelytapa

Haastattelututkimuksessa tuli myös ilmi joitakin sisältöjen käsittelytapoja, joita ei koettu toimiviksi: Osa koki, että *"kaikki kevyet vinkit mitä on iltapäivälehdissä, on tosi ärsyttäviä"* ja esim. *"mitään mindfulness-höttöä en sieltä haluis lukea"*. Käsittelytavoissa tuntui ärsyttävän pinnallisuus ja se, jos aihetta ei käsitelty ratkaisukeskeisesti vaan enemmänkin hämmästellään.

Haastattelututkimuksen perusteella myös sellaiset sisällöt *"joissa vaan kerrotaan jostain aiheesta yleisesti eikä anneta mitään selkeitä ohjeita"* koettiin turhiksi, samoin kuin *"jutut, joita netti on jo muutenkin täynnä, esim. jotain univinkkejä, jotka ei sit kuitenkaan oikeesti auta unettomuuteen, kuten se, et juo vihreetä teetä illalla"*.

Sisältöjen käsittelytavalta odotettiin konkreettisuutta, selkokielisyyttä, napakkuutta ja sitä, että sen päämääränä on auttaa.

Haastattelututkimuksen vastaukset tukevat suurelta osin kyselytutkimuksen vastauksia hyödyllisimmistä ja tärkeimmistä palvelun sisällöistä. Haastattelututkimukseen osallistuneista puolet kertoi stressinhallinnan tai liiallisen stressin poistamisen olevan palvelun kaikista hyödyllisin sisältö. Osa näistä vastaajista ei käyttänyt stressi-sanaa vaan puhui sen sijaan paineista tai suorituspaineista.

Muut vastaukset hyödyllisimmästä sisällöstä liittyivät liikunnan merkitykseen rentoutumisessa, opiskelun aikatauluttamiseen, motivaation löytämiseen, opiskeluvinkkien saamiseen ja vertaistukeen, jolla voisi välttää opiskelusta aiheutuvaa väsymistä.

Haastateltavat kertoivat, että eniten heille stressiä aiheuttaa joko liian koviksi asetetut tavoitteet tai pelko epäonnistumisesta. Yksi haastateltava kertoi, että on hyvin stressaantunut opiskelusta, vaikkei oikeastaan tiedä miksi.

Kahdeksan haastateltavaa kymmenestä piti palvelun aihetta, opiskeluun liittyvän henkisen hyvinvoinnin vahvistamista, tärkeänä. Kahdelle haastateltavalle aihe ei ollut tärkeä. Toinen heistä koki, että ei koe kiinnostusta aiheen käsittelyyn yleensäkään ja toinen, että hänellä on jo ennestään tarvittavat valmiudet aiheen käsittelyyn ilman ulkopuolista apua. Kummatkin kuitenkin kertoivat, että palvelusta voisi olla hyötyä jollekin heidän kavereistaan. Suurin osa haastatelluista kertoi haluavansa käyttää palvelua ja oletti tutustuvansa siihen, jos sellainen tulisi saataville.

Haastattelututkimuksen vastaukset todentavat ja täydentävät kyselytutkimuksen tuloksia. Myös haastattelututkimuksen vastausten perusteella sisällöiltä haluttiin konkreettisuutta, asiantuntevuutta ja sitä, että ne olisi jo aikaisemmin todettu hyödyllisiksi kohde-ryhmän keskuudessa.

6 PALVELUN MAKSULLISUUS

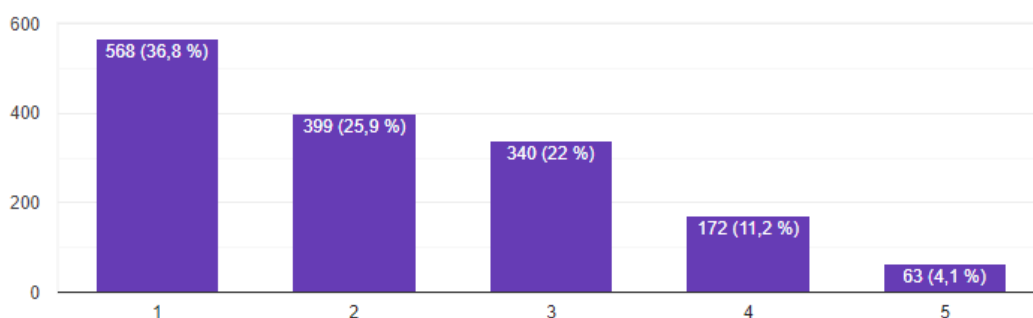
6.1 Halukkuus palvelusta maksamiseen

Selvitin kyselytutkimuksen sekä haastattelututkimuksen avulla myös lukiolaisten halukkuutta palvelun käytöstä maksamiseen. Lähdin liikkeelle kysymällä: ”Olisitko valmis maksamaan palvelun käytöstä, jos kokisit sen itsellesi hyödylliseksi?”.

Asteikolla yhdestä viiteen, jossa 1 tarkoittaa ”todennäköisesti en” ja 5 ”todennäköisesti kyllä”, yhteensä 63 % vastaajista ei todennäköisesti olisi valmis maksamaan palvelusta. 15 % kallistuu sen puolelle, että olisi valmis maksamaan ja 22 % valitsee keskimmäisen neutraalin vaihtoehdon. (Kuvio 8.)

Olisitko valmis maksamaan palvelun käytöstä, jos kokisit sen itsellesi hyödylliseksi?

1 542 vastausta

Kuvio 8. Suurin osa lukiolaisista ei ole valmis maksamaan palvelun käytöstä. Vastausasteikko: todennäköisesti en 1 ... 2 ... 3 ... 4 ... 5 todennäköisesti kyllä.

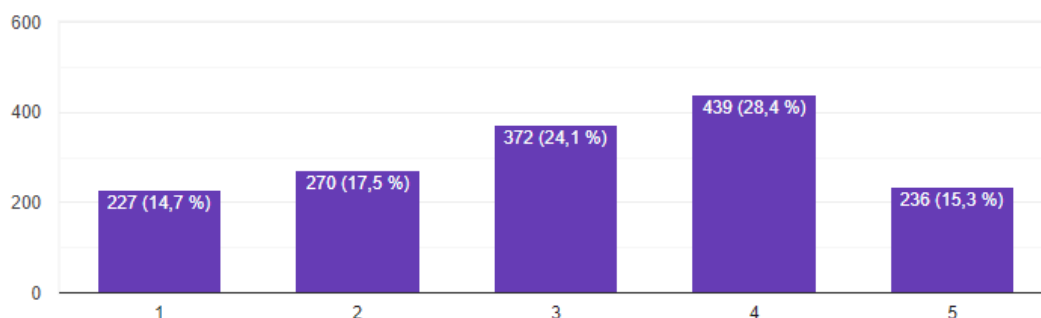
Niiden määrä, jotka palvelun käytöstä olisivat valmiita maksamaan, tuntuu aluksi vaatimattomalta. Mittakaavaa lukuun saa kuitenkin sillä, että se suhteutetaan lukiolaisten määrään Suomessa. Vuonna 2020 tutkintotavoitteisessa lukiokoulutuksessa opiskeli yhteensä 107000 opiskelijaa (Tilastokeskus 2021a), jolloin jonkin asteista maksuhalukkuutta löytyisi tutkimukseni mukaan yli 16000 lukiolaiselta. Kun mukaan otetaan myös neutraalin vaihtoehdon valinneet, luku nousee lähes 40000 henkilöön.

Mielenkiintoista on nähdä maksuhalukkuuden selkeä kasvu silloin, kun palvelun kuvaukseen liitetään lupaus arvosanojen paranemisesta. Vastaajista 44 % olisi valmiita maksamaan palvelun käytöstä silloin, jos he tietäisivät, että käytön avulla heidän arvosanansa

paranevat (Kuvio 9). Vastausasteikon vasen laita edustaa vaihtoehtoa ”todennäköisesti en” ja oikea laita vaihtoehtoa ”todennäköisesti kyllä” (Kuvio 9).

Olisitko valmis maksamaan palvelun käytöstä, jos tietäisit, että sen avulla arvosanasi paranevat?

1 544 vastausta

Kuvio 9. Palvelun vaikutus arvosanojen paranemiseen lisää maksuhalukkuutta. Vastausasteikko: todennäköisesti en 1 ... 2 ... 3 ... 4 ... 5 todennäköisesti kyllä.

Tämä on mielestäni koko tutkimukseni oleellisimpia havaintoja: Peräti 44 % vastaajista (47000 lukiolaista) on valmiita maksamaan palvelusta, jos sen käyttö vaikuttaa positiivisesti arvosanoihin.

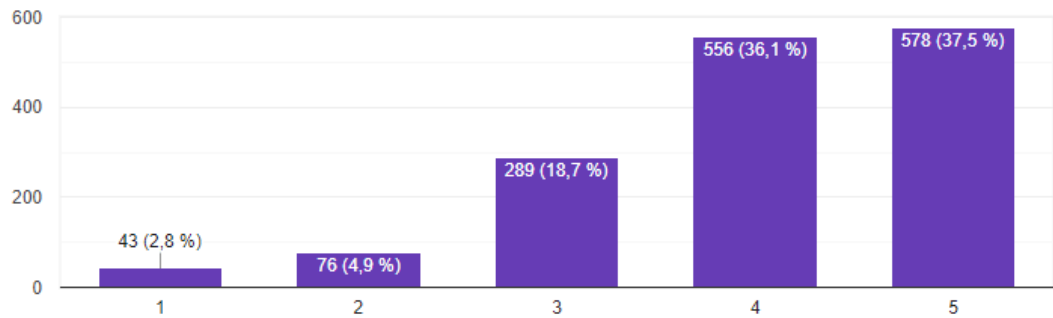
6.2 Maksullisuuden merkitys

Nuoret ovat tottuneet siihen, että netissä tarjottava sisältö on useimmiten ilmaista. Juha Herkman (2014, 16–23) tarkastelee artikkelissaan Lukijakansasta some-kansaksi, kuinka suomalaiset ovat netin alkuajoista alkaen tottuneet sen palveluiden ja sisältöjen maksuttomuuteen. Herkmanin (2014, 21) mukaan internetissä toimiminen on netin parissa kasvaneille ilmaa, jota hengitetään. Eikä ilmaa ole kovin helppo myydä. Varsinkaan silloin, kun ihmiset ovat jo ehtineet tottua sisältöjen ilmaisuuteen. (Herkman 2014, 21.)

Kyselytutkimukseni mukaan sillä, onko henkistä hyvinvointia vahvistava palvelu maksullinen vai ei, on lukiolaisille erittäin paljon merkitystä (Kuvio 10).

Kuinka paljon sillä, onko palvelun käyttö ilmaista vai maksullista, on sinulle merkitystä?

1 542 vastausta

Kuvio 10. Palvelun maksullisuudella on iso merkitys lukiolaisille. Vastausasteikko: erittäin vähän 1 ... 2 ... 3 ... 4 ... 5 erittäin paljon.

Kysyttäessä maksullisuuden merkityksestä asteikolla yhdestä viiteen, jossa 1 tarkoittaa ”erittäin vähän merkitystä” ja 5 ”erittäin paljon merkitystä”, peräti 74 % vastaajista valitsee vaihtoehdon 4 tai 5. Vain 8 % valitsee vaihtoehdon 1 tai 2 ja 19 % valitsee neutraalia mielipidettä kuvaavan vaihtoehdon.

7 ANSAINTAMALLIT

7.1 Digitaalisten sisältöjen ansaintamallit

Suunnitellessani lukiolaisten henkistä hyvinvointia vahvistavaa palvelua, koen tärkeäksi tutkia ja kartoittaa myös palvelun liiketoiminnallista potentiaalia. Seuraavaksi etsin sopivinta ansaintamallia palvelulle ja tutkin, mikä olisi lukiolaisille mieluisin tapa maksaa palvelusta.

Yleensä yrityksen ja sen palvelun tarkoitus on tehdä tulosta. Siksi jokaisen yrityksen tulisi lähteä liikkeelle liikeideasta, mikä kuvaa yrityksen ansaintamallin (Paperless Oy 2017). Verkossa tarjottavien palveluiden ansaintamallin valintaan vaikuttaa käyttäjien mieltymykset ja valmiudet osallistua palvelun maksuun. Väärän ansaintamallin käyttöönotto aiheuttaa asiakkaiden siirtymisen sellaisten palvelujen käyttäjiksi, joista he kokevat saavansa enemmän vastinetta rahoilleen. (Cohen 2013; Tinnilä ym. 2008, 177.)

Esittelen aluksi erilaisia ansaintamalleja ja määrittelen ansaintamalli-termin. Ansaintamalli (engl. revenue model) on käsite, jolla kuvataan tulojen hankkimista. Ansaintamalli määrittelee tulolähteet, yrityksen tai muun toimijan tarjoaman hyödyn (value), hyödyn hinnoittelun ja maksajan. Mallin avulla on tarkoitus tunnistaa tuote tai palvelu, jonka avulla syntyy tuottoa sekä ymmärtää tavat, joilla tuotetta tai palvelua myydään. (Afuah 2004, 67–69.)

Ansaintamalli on siis tapa, jolla liiketoiminnasta tehdään kannattavaa. Malli kertoo kuinka yritys rahastaa sen tuotteen tai palvelun käyttäjiä (Tinnilä ym. 2008, 19). Oikean ansaintamallin valitseminen on elinehto, koska suurin osa niistä palveluista kaatuu, jotka eivät valintaa tee (Wagner 2013).

Ansaintamallin valinnassa on tärkeää tiedostaa oma strategia tulojen hankkimiseksi. Sitä valitessa pitää olla selvillä, mitä myydään ja millä saadaan asiakkaat ostamaan se. Samalla kannattaa pohtia, mistä palvelun merkittävin ansainta tulee. (Wagner 2013.)

Palvelujen siirtyminen internettiin on muuttanut perinteisiä ansaintamalleja. Esimerkiksi opetuksen alalla suuri osa aikaisemmin lähitapaamisina toteutetuista kursseista voidaan nykyään toteuttaa digitaalisissa ympäristöissä. Sähköisillä ympäristöillä ja digijakelulla on mullistava vaikutus palvelujen perinteisiin ansaintamalleihin ja lisäksi ne synnyttävät uusia ansainnan mahdollisuuksia. (Digital Media Finland 2015.)

Laadukkaan digitaalisen sisältökonaisuuden luominen vaatii aikaa ja asiantuntevat tekijät, mutta skaalautuvuus on tällaisen verkkopalvelun mahdollisuus ja etu: valmistuskulut pysyvät samoina, myydäänpä tuotetta sitten yhdelle tai kahdelle miljoonalle käyttäjälle. (TUKKK 2021.)

Digital Media Finland (2015) jakaa digisisältöjen ansainnan neljään pääkategoriaan: sisältöansaintaan, epäsuoraan ansaintaan, transaktioansaintaan sekä lisensointiin (Kuvio 11).

Kuvio 11. Digitaalisten sisältöjen ansaintamallit (Digital Media Finland 2015).

Sisältömaksut voivat internetissä kohdistua yksittäiseen ladattavaan sisältöön (esim. e-kirja tai yksittäinen sisältö kertamaksulla) tai tilauspalvelun käyttömaksuun (esim. videopalvelun tilaus kuukausimaksulla). Erityistapauksena voidaan mainita palvelun sisäiset ostot, jossa uusien sisältöjen ostot tulevat osaksi sisällön käyttötapahtumaa. (Digital Media Finland 2015.)

Epäsuoran ansainnan merkittävin muoto on yleensä mainosansainta. Internetmainonta ja sen hinnoittelu- ja ansaintamallit poikkeavat monin osin perinteisestä mainonnasta. Tarkka mitattavuus ja kohdentaminen avaavat uusia malleja mainonnan sisällölle ja hinnoittelulle. Mainosansainnan rinnalle ennustetaan tulevaisuudessa nousevan myös palveluiden keräämän datan kaupallistaminen. Käyttäjätiedon myynnillä voidaan jopa ohittaa internetmainonnalla saatavat tulot. (Digital Media Finland 2015.)

Freemium-ansainnassa puolestaan jokin rajattu osa sisältöä annetaan kuluttajille ilmaiseksi mallissa, jossa (yleensä pieni) osa kuluttajista maksaa saadakseen lisää sisältöä. (Digital Media Finland 2015.)

Transaktiomaksu tarkoittaa useimmiten provisiopalkkiota, jonka verkkopalvelu saa välittäessään tilauksen tai liidin yhteistyöyrityksen palveluun tai verkkokaupalle (Digital

Media Finland 2015). Liidillä tarkoitetaan asiakasta, joka osoittaa kiinnostuksensa yrityksen tuotetta tai palvelua kohtaan (Kubla n.d.) ja provisiopalkkiolla tarkoitetaan tässä prosenttimääräistä hyvitystä tuotteen myyntihinnasta tai ostotapahtuman kokonaissummasta (Suomisanakirja n.d.).

Myös internetkäyttäjien eli liikenteen ohjaaminen toisille palveluille maksua vastaan on transaktioansaintaa. Esimerkiksi uhkapelit ja arvonnat kuuluvat tähän ryhmään. (Digital Media Finland 2015.)

Lisensoinnissa sisällön tuottaja antaa lisenssin sisällön hyödyntämiseen muissa palveluissa tai oheistuotteissa eli merchandisessa. Joissain tapauksissa myös sisällön teknistä jakelualustaa voidaan lisensoida.

Yhä useammin median ansainta on yhdistelmä edellä mainittuja ansaintamalleja. Koska internet-ansainnan hintatasot ovat usein vakiintumattomia, paras tulos saavutetaan erimalleja yhdistelevien kokeilujen ja pilottien kautta. (Digital Media Finland 2015.)

Mielestäni Digital Media Finlandin listaukseen ansaintamalleista kannattaa vielä lisätä *sponsorointi*. Sponsorointiyhteistyö on vastikkeellista yhteistyötä sponsoroivan yrityksen ja sponsoroitavan välillä. Kyseessä voi olla rahallinen tuki tai tuotteiden tai palveluiden tarjoaminen esimerkiksi näkyvyyttä vastaan. Sponsorointimallissa ei yleensä tavoitella suoraa taloudellista hyötyä. Sen sijaan yritys voi hyötyä sponsoroinnista esimerkiksi imagon nosteella, hyvän yritysmielikuvan vahvistamisella tai vaikkapa asiakasmäärän kasvattamisella. (Tinnilä ym. 2008, 20; Ekqvist 2014.)

Mielestäni erinomaisen kiteytyksen sähköisen liiketoiminnan ansaintamalleista tarjoaa vielä Markku Tinnilä (2008, 20) teoksessaan Elektroninen liiketoiminta 2.0 – Avainkäsitteistä ansaintamalleihin. Tinnilä (2008, 20) kiteyttää sähköisen liiketoiminnan ansaintamallit seuraavalla tavalla (Taulukko 1).

Taulukko 1. Sähköisen liiketoiminnan ansaintamallit (Tinnilä ym. 2008, 20).

Ansaintamalli	Kuvaus
Kertamaksu	Asiakasta veloitetaan sisältöjen käytöstä erikseen.
Jäsen- tai tilausmaksu	Asiakkaalta peritään säännöllinen maksu tilatusta palvelusta.
Laskutus tapahtumasta	Yritys laskuttaa palvelunsa kautta kulkevasta tapahtumasta.
Lunnasmalli	Yritys tarjoaa aluksi osaa palvelunsa sisällöstä ilmaiseksi, mutta muut sisällöt ovat maksullisia.
Marginaali myynnistä	Yritys saa sovitun osan toisen yrityksen tuotteen tai palvelun myynnistä.
Lisenssimaksu	Yritys myy sovitusti sivustollaan toisen yrityksen sisältöä ja perii osan maksusta.
Mainonta	Yritys saa korvausta vuokratessaan mainostilaa muille yrityksille tai ohjatessaan toisen yrityksen palveluihin.
Sponsorointi	Yritys sponsoroi valitsemiaan tahoja esimerkiksi näkyvyyttä vastaan.

Sähköisissä palveluissa yrityksen tai palvelun on mahdollista tuottaa tulosta monenlaisin keinoin. Se voi myydä omia tuotteita tai sisältöjä, toimia välittäjänä tai laskuttaa asiakkaiden ohjaamisesta yhteistyöyritysten palveluihin. Myös laskutus voidaan järjestää lukemattomilla tavoilla aina yksittäisen sisällön myynnistä erilaisiin aikaan tai ostomäärään perustuviin tilauspalveluihin. (Digital Media Finland 2015; Tinnilä ym. 2008, 20.)

7.2 Maksutapa

Kyselytutkimukseni mukaan yli puolet vastaajista haluaa maksaa palvelun käytöstä kertamaksua, jolla yhdellä veloituksella saisi kaiken sisällön käyttöön rajoittamattomaksi ajaksi. Seuraavaksi eniten, 30 % vastaajista, kertoo mieluiten maksavansa kuukausimaksua, jolla saisi kaiken sisällön käyttöön kuukauden ajaksi. Kolmanneksi eniten, 14 %, suosiota keräsi käyttömaksu, jossa jokaisen asiakkaan valitseman sisällön käyttö veloitetaan erikseen. (Kuvio 12.)

Jos palvelun käyttö olisi sinulle maksullista, maksaisit mieluiten

1 502 vastausta

Kuvio 12. Kertamaksu on mieluisin maksutapa palvelun käyttöön.

Vastaukseksi pystyi myös ehdottamaan itselle mieluista maksutapaa annettujen vaihtoehtojen ulkopuolelta ja tällaisia ehdotuksia kertyi yhteensä 34. Ehdotuksissa toivottiin erityisesti sitä, että maksettavan käyttöjakson pituuden voisi valita itse. Muutama kertoo, ettei maksaisi millään tavalla. Osa toteaa, ettei henkistä hyvinvointia tarjoavasta palvelusta pitäisi veloittaa mitään, vaan sen kuuluisi olla ilmaiseksi kaikkien saatavilla. Yksi vastaaja huomauttaa myös, ettei lukiolaisia saisi palvelun käytöstä veloittaa, koska heillä ei muutenkaan ole paljoa rahaa käytettävissään.

Kyselyssä annettujen valmiiden vastausvaihtoehtojen ulkopuolelta toiseksi eniten ehdotuksia keräsi se, että palvelua voisi ensin kokeilla ilmaiseksi ja vasta jatkuvampi käyttö olisi maksullista. Osa vastaajista ehdottaa myös, että käyttäjä voisi päättää veloitustapansa itse. Muutaman maininnan sai myös ehdotus, jossa palvelun voisi ostaa käyttöön omien lukio-opintojen ajaksi.

7.3 Hinnoittelu

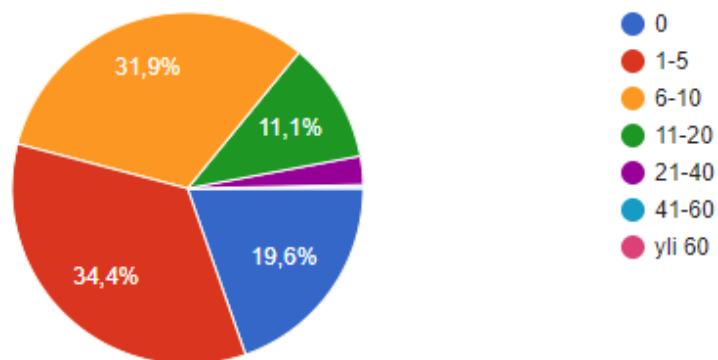
Brian Finch (2010, 29–32) toteaa kirjassaan *How to Write a Business Plan*, 3rd edition, että kaikkein tärkeintä liiketaloudellisesti kannattavan toiminnan luomisessa on kysyä itseltään, miksi asiakkaat ostavat palvelua juuri sinulta. Finchin (2010, 36) mukaan asiakasryhmä kannattaa rajata mahdollisimman tarkasti, koska silloin palvelun hinta on helpompi määrittää sopivaksi.

Hinnoittelu on ratkaisevan tärkeää ja usein joko mahdollistaa ansainnan tai estää sen. Tärkeää hinnoittelussa on myös miettiä, mikä tekee tuotteestasi erityisen. (Finch 2010, 43–44.)

Mikä olisi siis lukiolaisten mielestä sopiva kuukausimaksu palvelulle? Tätä selvitin kyselytutkimuksessani tiedustelemalla: ”Kuinka monta euroa olisit valmis maksamaan palvelun käytöstä kuukaudessa?”. Tuloksissa on mielestäni huomionarvoista se, että nyt vain yksi viidestä vastaajasta kertoo, ettei maksaisi palvelusta. 34 % vastaajista on valmiita maksamaan palvelun käytöstä 1–5 euroa, 32 % 6–10 euroa ja 11 % 11–20 euroa kuukaudessa. 3 % on valmiita maksamaan tätäkin enemmän. (Kuvio 13.)

Kuinka monta euroa olisit valmis maksamaan palvelun käytöstä kuukaudessa?

1 522 vastausta

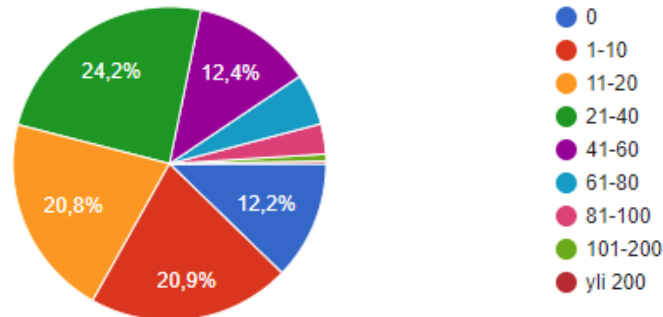

Kuvio 13. Suurin osa vastaajista on valmiita maksamaan palvelun käytöstä 1–10 euroa kuukaudessa.

Jos mahdollisuuden palvelun rajoittamattomaan käyttöön voisi ostaa yhdellä kertamaksulla, silloin 24 % vastaajista olisi valmis maksamaan kertamaksua 21–40 euroa. Seuraavaksi suosituimmat vaihtoehdot ovat 1–10 euroa ja 11–20 euroa, jotka kummatkin valitsi 21 % vastaajista. 41–60 euroa kertamaksua palvelun käytöstä on valmiita maksamaan 12 % ja tätäkin enemmän vajaan 10 %. (Kuvio 14.)

Kuinka monta euroa olisit valmis maksamaan kertamaksuna palvelun rajoittamattomasta käytöstä?

1 511 vastausta

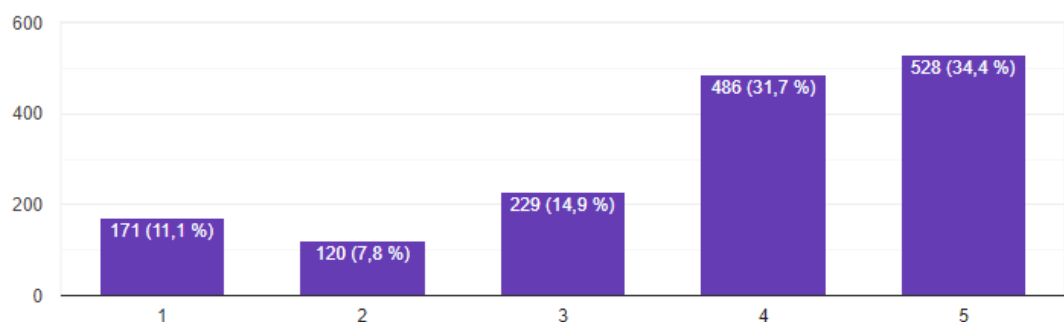

Kuvio 14. Suosituin kertamaksu palvelulle on 21–40 euroa.

Ansaintamallia valitessa ja palvelun liiketaloudellista kannattavuutta arvioitaessa on kuitenkin tärkeää huomioida, että lukiolaisten palvelun käyttöä voivat olla halukkaita maksamaan muutkin kuin lukiolaiset itse. Selvitin kyselytutkimuksessa vastaajien ajatuksia siitä, voisiko heidän vanhempansa tai joku muu heidän lähipiiristään mahdollisesti osallistua palvelun käytön maksamiseen. Asteikolla, jossa vaihtoehto 1 tarkoittaa ”ei” ja 5 tarkoittaa ”kyllä”, yhteensä 66 % valitsee vaihtoehdon 4 tai 5. Ainoastaan 19 % ei usko saavansa maksuapua vanhemmiltaan tai lähipiiriltään ja 15 % valitsee neutraalin vaihtoehdon 3. (Kuvio 15.)

Voisiko vanhempasi tai joku muu lähipiirisistäsi mahdollisesti osallistua palvelun käyttösi maksamiseen?

1 534 vastausta

Kuvio 15. Suurin osa uskoo saavansa maksuapua palvelun käyttöön lähipiiriltään. Vastausasteikko: ei 1 ... 2 ... 3 ... 4 ... 5 kyllä.

Kyselytutkimukseni tulosten perusteella suurin osa vastaajista on valmiita maksamaan palvelun käytöstä ja myös olettaa, että heidän lähipiirinsä olisi valmis kustantamaan heidän palvelun käyttöönsä. Kyselytutkimukseni tulosta tukee haastattelututkimus, jonka vastaajista kahdeksan kymmenestä haastatellusta kertoi olevansa valmiita maksamaan palvelun käytöstä ja yhdeksän kymmenestä uskoi, että lähipiiristä voisi löytyä joku, joka kustantaisi heidän palvelun käyttöönsä.

7.4 Soveltuva käyttöympäristö ja laite palvelun käyttämiseksi

Palvelua suunniteltaessa on mielestäni hyödyllistä selvittää, millä laitteella kohderyhmä internetiä ja sen palveluita käyttää, sekä tutkia, mikä olisi heille mieluisin laite kyseisen palvelun käyttämiseen. Hyvä on myös pohtia, onko internet luonteva käyttöympäristö palvelun tarjoamiseen.

Mielestäni henkistä hyvinvointia tarjoavan palvelun käyttöympäristöksi internet on luonnollinen valinta siitä syystä, että suomalaiset ostavat jatkuvasti enemmän erilaisia tuotteita ja palveluita internetistä. Internet on nykyään luonnollinen ja usein käytetty väylä lähes minkä tahansa palvelun hankintaan. (Tilastokeskus 2021b.)

Vuonna 2021 57 % 16–89-vuotiaista suomalaisista oli ostanut jotain internetistä viimeisten 3 kuukauden aikana. Verkkokaupasta ostavien määrä kasvaa voimakkaasti tosin enää yli 65-vuotiaissa, koska tätä nuoremmissa jo valtaosa ostaa toistuvasti tavaroita ja palveluja verkon kautta. (Tilastokeskus 2021b.)

Internet on myös palvelun kohderyhmälle tuttu toimintaympäristö: opiskelijoista 100 % käyttää internetiä päivittäin tai lähes päivittäin ja 16–24-vuotiaista 99 %. Heistä viimeisen kolmen kuukauden aikana 95 %:lla oli internetin käyttötarkoituksena ollut tavaroita ja palveluja koskeva tiedonetsintä. (Tilastokeskus 2021b.)

Tilastokeskus (2021b) selvitti myös millä laitteella opiskelijat käyttivät internetiä eniten vuonna 2021. Viimeisen kolmen kuukauden aikana 98 % opiskelijoista oli käyttänyt internetiä matkapuhelimella, 88 % kannettavalla tietokoneella, 35 % pöytätietokoneella ja 22 % tablettitietokoneella (Taulukko 2). Tutkittaessa 16–24-vuotiaiden ikäryhmää luvut olivat puolestaan 98, 82, 37 ja 24 %. (Tilastokeskus 2021b.)

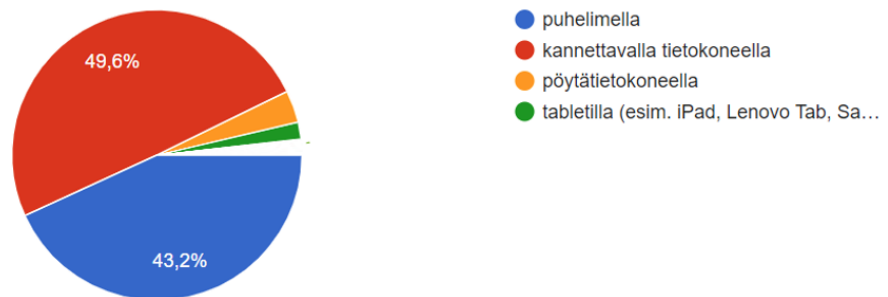
Taulukko 2. Internetin käyttö viimeisen kolmen kuukauden aikana eri laitteilla 2021, prosenttiosuus väestöstä (Tilastokeskus 2021b).

Käyttäjäryhmä	Tablettitietokoneella	Kannettavalla tietokoneella	Pöytätiетokoneella	Matkapuhelimella	Muulla mobiililaitteella
16–24 v	24	82	37	98	20
Opiskelijat	22	88	35	98	17

Toteuttamani kyselytutkimuksen perusteella noin puolet vastaajista haluaisi ensisijaisesti käyttää henkistä hyvinvointia tarjoavaa palvelua kannettavalla tietokoneella. Seuraavaksi eniten, 43 % vastaajista, kertoo haluavansa käyttää palvelua puhelimella. Käyttöä pöytätiетokoneella tai tabletilla suosii vastaajista yhteensä vain vajaat 6 %. (Kuvio 16.)

Millä laitteella haluaisit ensisijaisesti käyttää palvelua?

1 534 vastausta

Kuvio 16. Palvelua halutaan käyttää eniten kannettavalla tietokoneella sekä puhelimella.

Kysymyksessä pystyi myös kertomaan oman mielipiteen annettujen vaihtoehtojen ulkopuolelta. Muutama vastaaja toivoo käyttämahdollisuutta usealla erilaisella laitteella rekisteröitymisen kautta ja kaksi vastaajista kertoo haluavansa käyttää palvelua puhelimella vain siinä tapauksessa, että palvelusta tehdään puhelimelle oma sovellus.

Myös haastattelututkimuksen tulokset vahvistavat kannettavan tietokoneen ja puhelimen olevan selkeästi suosituimmat laitteet palvelun käyttöön. Haastattelututkimuksessa lisäksi useampi henkilö toivoi, että palvelua voisi käyttää sekä kannettavalla tietokoneella että puhelimella.

8 LUKIOLAISTEN HUOMIOT PALVELUN SUUNNITTELUUN

8.1 Innostusta ja kritiikkiä

Kyselytutkimukseni lopuksi pyysin vastaajia vielä kertomaan vapaasti muita huomioita, ajatuksia ja ideoita palvelun kehityksen ja suunnittelun tueksi. Sain yhteensä 277 kommenttia, joista suurin osa oli positiivisia ja kannustavia palvelua kohtaan:

Palvelu kuulostaa todella hyvältä idealta ja siitä voisi olla suuri apu opiskelussa ja jaksamisessa varsinkin nyt näin, kun ollaan etäopetuksessa.

Kiitos kun mietitte tällaisen palvelun kehittämistä, tulee varmasti tarpeeseen.

Olisi tosi kiva, jos tällainen palvelu tulisi toimintaan, helpottaisi minun opiskelua suuresti!

Lisäksi kyselytutkimuksen useissa vastauksissa kerrottiin, että kuvattua palvelun tarjoamaa tukea ei ole helposti muualta saatavissa:

Oman kokemukseni mukaan mielenterveyshuolto ei ota vakavasti sellaisia, jotka tarvitsevat ohjausta ja tukea, mutta jotka eivät ole totaalisen uupuneita ja itsetuhoisia. Just tällaselle on tosi kova tarve!

Ei opettajilla ole aikaa auttaa kokeisiin valmistautumisessa tai opiskelujen aikatauluttamisessa, kun ne opettaa vaan sitä ainetta.

Olen tosi paljon tarvinnut juuri tätä, oman mielen muuttamista opiskeluympöntsemmäksi ja siihen että osais opiskella järkevällä tavalla, eikä kaikki ois kaaosta. Toivottavasti toteutuu!

Tällästä palvelua ei muualta saa vaikka tarvetta ois.

Jotain palvelun menestyspotentiaalista kertoo mielestäni myös se, että 277 avovastauksesta vain 5 oli kriittisiä tai epäileviä palvelua kohtaan:

On vaikea uskoa, että jostain nettipalvelusta olisi mitenkään erityistä hyötyä. Koulusta tulevat paineet ainakin itselle tulevat tehtävien määrästä.

Miks ei vaan mene juutupeen ja kato sieltä videoita, koska niitä saa ilmaseks ja ne saattaa olla yleensä aika hyviäkin.

Ongelmana voi olla se, että nuoret joutuvat jo käyttämään paljon aikaa netissä koulun takia.

Milläköhän ajalla tuota sitten ehtisi käyttää? Kun ei aika nyt riitä muuhunkaan.

Ei kiinnosta.

8.2 Tätä palvelulta halutaan

Pyydettyäessä vastaajia kertomaan vapaasti huomioita, ajatuksia ja ideoita palvelun kehitykseen, useat kertoivat myös mitä palvelulta erityisesti haluavat ja mitkä olivat suurimmat odotukset ja toiveet palvelua kohtaan.

Seuraavassa on kommentteista vapaasti soveltaen ja aiheita niputtaen poimittu kymmenen eniten mainittua toivetta tai odotusta palvelua kohtaan. Aiheet on listattu esiintymiskertojen mukaisessa järjestyksessä, useimmin mainitut ensimmäisenä.

Kommenttien perusteella vastaajat haluavat henkistä hyvinvointia tarjoavalta palvelulta kaikkein eniten:

1. Konkreettisia, tarkkoja ja käytännönläheisiä ohjeita, vinkkejä ja metodeja. Ei yleispäteviä itsestäänselvyyksiä.
2. Helppolukuista ja selkokielistä sisältöä. Ei vaikeaa tieteellistä sanastoa.
3. Sujuvaa ja helppoa ja käytettävyyttä
4. Opiskelijan budjettiin sopivaa käyttöhintaa. Liian kallis palvelu jää käyttämättä.
5. Mahdollisuutta tehdä lukusuunnitelma ja opiskelujen aikataulutus palvelun työkaluilla ja tallentaa ne palveluun. Myös omien tavoitteiden, suunnitelmien ja kurssisisältöjen tallennusmahdollisuutta.
6. Keskustelumahdollisuutta anonymisti. Keskustelu pitäisi olla mahdollista sekä oppiainekohtaisesti (kaikki lukion aineet) että yleisesti.
7. Pelillisyyttä. Sisältöjä toivotaan tarjoiltavan myös erilaisten testien, visojen ja kyselyjen kautta, joissa interaktiivinen käyttöliittymä laskee pisteitä ja kannustaa tekijää.
8. Mahdollisuutta kokeilla palvelua ilmaiseksi edes lyhyen ajan ennen ostopäätöstä.
9. Harjoituskokeita, joissa etenemistä ja suoritusta opastettaisiin vaihe vaiheelta.
10. Hyödyntämistä myös oppitunneilla. Opettajien toivotaan käyttävän palvelua opetuksessaan ja opastavan miten siitä saa parhaan hyödyn irti.

Mielestäni valtaosa kommentteista ja ehdotuksista oli hyödyllisiä, käyttökelpoisia ja palvelun suunnittelua tukevia. Niistä käy hyvin selville, mitä kyselyyn vastanneet lukiolaiset palvelulta eniten halusivat.

9 TUTKIMUSTULOSTEN JA -MENETELMIEN ARVIOINTI

9.1 Tutkimustulosten luotettavuus

Tilastokeskuksen mukaan tutkintotavoitteisessa lukiokoulutuksessa oli vuonna 2020 yhteensä 107000 opiskelijaa ja lukiokoulutusta annettiin 382 oppilaitoksessa, joista lukioita oli 335 (Tilastokeskus 2021a). Kyselytutkimukseni kautta keräsin ajatuksia yhteensä 1575 ja haastattelututkimukseni kautta 10 lukiolaiselta. Tutkimukseeni osallistuneet 1585 lukiolaista edustavat 1,5 % kaikista Suomen lukiolaisista.

Tutkimuksen otoskokoa voidaan pitää riittävänä luotettavien tulosten saamiseksi. Riittävän suurena otoskokona pidetään yleensä valtakunnallisissa kuluttajatutkimuksissa 500–1000 vastaajaa sekä esimerkiksi poliittisten puolueiden kannattavuustutkimuksissa 1000 vastaajaa (KAMK n.d). Lisäksi opinnäytetyöprosessin aikana kävin aiheesta lukuisia keskusteluja lukioiden opettajien, rehtoreiden ja opiskeluhuoltoryhmän työntekijöiden kanssa. Keskustelut tukivat omalta osaltaan tutkimustuloksiani.

9.2 Verkossa toteutetun kyselytutkimuksen vahvuudet ja heikkoudet

Valitsin toteuttaa kyselytutkimukseni verkossa kohderyhmäni ikähaarukan, 15–19, vuoksi. Ikäryhmittäin tarkastellen innokkaimpia nettikyselyihin vastaajia aikuisväestöstä ovat 15–25-vuotiaat, kun taas vähiten vastausinnokkuutta verkossa on vanhemmissa ikäryhmissä (Valli & Perkkilä 2018).

Suurin verkkokyselyjen etu on nopeus niin kyselyä toimitettaessa kuin vastauslomaketta palautettaessa. Verkkokysely on myös taloudellinen toteuttaa. Siitä ei aiheudu juurikaan kuluja aineistokeruuvaiheessa eikä vastausten tulkinnassa. Niinpä mitään maantieteellistä estettä ei ole suurenkaan aineiston hankkimiselle laajalta alueelta. (Valli & Perkkilä 2018.)

Itse päädyin toteuttamaan kyselytutkimuksen verkon kautta myös siitä syystä, että pidin toteutustapaa kaikkein kätevimpänä reittinä opiskelijoiden luokse: rehtorit pystyivät jakamaan kyselyn linkkiä suoraan Wilman tai vastaavien oppilashallintojärjestelmien kautta. Samalla he pystyivät itse nopealla silmäilyllä tutustumaan kyselyyn ja antamaan hyväksynnän sen välittämiseksi.

Rehtorit ovat oman kokemukseni perusteella erittäin tarkkoja ja valikoivia siinä, minkälaisia oppilaitoksen ulkopuolisia kyselyjä tai materiaaleja opiskelijoilleen jakavat. Jakohalukkuutta lisäsi uskoakseni se, että Google Forms -työkalulla tehty ja toteutettu kysely mahdollisti vastaajille täydellisen anonymiteetin.

Positiivista verkkokyselyssä tehdyssä aineistonkeruussa oli lisäksi se, että se vähensi omia työvaiheitani. Aineistoa ei tarvinnut erikseen syöttää tai litteroida, kun se oli valmiiksi sähköisessä muodossa ja ennen kaikkea siinä muodossa kuin vastaaja oli itse vastannut. Aineiston syöttö- tai litterointivaiheessa tehdyt lyöntivirheet tai vastaavat jäävät näin myös kokonaan pois, jolloin aineisto on entistäkin luotettavampi (Valli & Perkkilä 2018).

Haittapuolena verkkokyselyssä on avovastausten tulkinnan vaikeus. Aina ei voi ymmärtää tai hahmottaa, mitä vastaaja haluaa kommentillaan sanoa. Tai onko vastaus tarkoitettu positiiviseksi vai negatiiviseksi asiaksi. Lisäkysymyksiä ei voi esittää ja vastausta tarkentavaan keskusteluun ei ole mahdollisuutta. Avovastauksissa tuli esille myös useita sellaisia ajatuksia, joista olisin ehdottomasti halunnut kuulla lisää. Valitettavasti se ei kuitenkaan ollut mahdollista.

Verkossa tekemäni kyselytutkimus oli mielestäni kaikkein hyödyllisin ja tuloksellisin tapa lukiolaisten ajatuksien laajamittaiseen selvittämiseen myös sen saavuttaman laajan vastausmäärän vuoksi. Sain mielestäni kyselytutkimukseni kautta paljon arvokasta tietoa, joka vastasi niihin kysymyksiin, jotka olin palvelun kehitystyölleni asettanut.

9.3 Teemahaastattelun vahvuudet ja heikkoudet

Haastattelututkimuksen valitsin suorittaa teemahaastatteluna, jonka kysymysrunko löytyy tämän työn liitteenä 3. Teemahaastattelu on tutkimushaastattelutapa, jossa haastattelu on eräänlainen keskustelu, jossa tutkija pyrkii saamaan selville haastateltavilta tutkimuksen aihepiiriin kuuluvat asiat (Eskola, Lähti & Vastamäki 2018). Karkeimmillaan haastattelutyypit jaotellaan niiden strukturointiasteen perusteella huomioiden, miten tiukasti kysymykset on etukäteen muotoiltu ja miten paljon haastattelijä ohjaa haastattelutilannetta (Eskola, Lähti & Vastamäki 2018).

Teemahaastattelu sijoittuu täysin strukturoidun ja strukturoimattoman haastattelun väli-maastoon. Teemahaastattelussa haastattelun aihepiirit on ennalta määrätty. Menetelmästä puuttuvat kuitenkin strukturoidulle haastattelulle tyypillinen kysymysten tarkka

muotoilu ja järjestys, jotka takaavat kaikille vastaajille samat kysymykset ja vastausvaihtoehdot. (Eskola, Lähti & Vastamäki 2018.)

Teemahaastattelun luonteen mukaisesti en haastattelutilanteessa pyrkinyt kysymysrunconi (Liite 3) pedanttiin läpikäymiseen vaan vaihtelin tarvittaessa kysymysten järjestystä ja keskityin oleellisten aiheiden syventämiseen jatkokysymysten avulla. Tämä toimi mielestäni hyvin: rentoutti keskustelua ja lisäsi haastateltavien mahdollisuutta olla luovia.

Edesmennyt presidenttimme Mauno Koivisto (1956) kertoi väitöskirjassaan, että ”*Saadakseen haastateltavan vastaamaan mahdollisimman vapautuneesti, pyrin lukemaan kysymykset ilmeettömällä äänellä sekä olemaan hiukkasen välinpitämättömän ja kyllästyneen näköinen*”. Itse pyrin haastatteluissani toteuttamaan päinvastaista toteutustapaa: olin keskusteleva, aiheestani innostunut ja haastoin haastateltavia välillä yllättävilläkin kysymyksillä. Pysin omalla käytökselläni luomaan haastattelutilanteen, missä haastateltava voisi luottaa siihen, että hänen mielipiteellään oikeasti on merkitystä ja vääriä vastauksia tai ajatuksia ei ole.

Mielestäni haastattelu oli onnistunut valinta tutkimusmenetelmäksi lukiolaisten ajatusten kartoittamiseen ja kyselytutkimuksen tulosten syventämiseen ja vahvistamiseen. Haastattelujen kautta pystyin hyödyntämään keskustelun mahdollistamaa vuorovaikutusta, mutta pidettyä sen kuitenkin aihepiirin sisällä. Haastattelut auttoivat myös ymmärtämään lukiolaisten maailmaa, arkea ja tunteita huomattavasti kysymyslomakkeen vastauksia tunnepitoisemmin ja syvemmin.

Kuuden eri päivän aikana toteutettujen haastattelujen haasteena oli se, että niiden järjestäminen ja toteuttaminen vaati todella paljon aikaa. Jos aikaa ei ole käytettävissä rajoittomasti, tutkittava joukko jää helposti pieneksi. Kymmenenkin henkilön kanssa haastatteluajataulujen järjestäminen alkoi käydä kokopäivätyöstä. Lisäksi kiireisien lukiolaisten kanssa oli vaikeuksia löytää yhteistä aikaa haastattelulle.

Oma haasteensa on myös vastausten kirjaaminen ja analysointi, joka on paljon vaikeampaa ja monimutkaisempaa kuin kyselylomakkeen valmiiksi kokoamat tulokset ja kaaviot. Vastaukset ovat useimmiten pitkiä ja monitasoisia, joten niiden ydinajatuksen kirjaaminen ja löytäminen on työläämpää. Ehkä siksi haastattelujen tuloksien hyödyntäminen opinnäytetyössäni tuntuikin huomattavasti kyselytutkimuksen tuloksien hyödyntämisestä työläämmältä. Parasta haastatteluissa olivat aidot kohtaamiset, tunteiden ja ajatusten välittyminen sekä laajojen ja monipuolisten pohdintojen kuuleminen aiheesta.

10 SUUNNITELMA PALVELUSTA – TIEKARTTA MENESTYKSEEN

10.1 Palvelu kannattaa toteuttaa

Tämän opinnäytetyön tavoitteena oli luoda suunnitelma lukiolaisten henkistä hyvinvointia vahvistavasta verkkopalvelusta, etsiä sopivinta ansaintamallia palvelulle ja kartoittaa lukiolaisten ajatuksia siitä, millainen palvelu hyödyttäisi heitä kaikkein eniten. Lähtökohta oli selvittää, olisiko kyseiselle palvelulle tilausta kohderyhmänsä keskuudessa ja kannattaisiko se toteuttaa.

Tutkimukseni mukaan henkistä hyvinvointia opiskeluun tarjoavalle palvelulle on vahva tilaus ja tarve. Reilu kolmasosa kyselytutkimukseeni vastanneista koki oman opiskeluun liittyvän henkisen hyvinvointinsa huonoksi ja lähes viidennes kaikista vastaajista kertoi, että oma opiskelu tuntuu huonolta. Merkittävää on se, että reilusti yli puolet (59 %) kaikista vastaajista haluaisi kehittää tai parantaa opiskeluihin liittyvää henkistä hyvinvointiaan. Jos tuloksen suhteuttaa lukiolaisten määrään Suomessa, se tarkoittaa yli 63000 lukiossa opiskelevaa.

Netissä tarjottavan palvelun kautta henkistä hyvinvointiaan on kiinnostunut parantamaan reilu kolmannes vastaajista ja todella kiinnostuneita palvelun käyttöön on joka kymmenes. 39 prosenttia vastaajista uskoo, että palvelu voisi aidosti parantaa heidän henkistä hyvinvointiaan opiskelussa ja auttaa sitä kautta menestymään paremmin lukiossa.

Tutkimustulosten perusteella voidaan selkeästi todeta, että verkkopalvelun aihe, henkisen hyvinvoinnin kehittäminen, oli lukiolaisten mielestä erittäin toivottu, osuva ja hyödyllinen. Yli 79 % vastaajista koki aiheen tärkeäksi ja heistä yli puolet erittäin tärkeäksi.

10.2 Palvelulupaus asiakkaalle

Palvelun avulla lukiolainen saa työkaluja henkisen hyvinvoinnin vahvistamiseen opiskelussaan, ja sitä kautta pärjääminen ja menestyminen lukion oppiaineissa ja yo-kokeissa vahvistuu. Lukiolaisten lisäksi palvelusta hyötyvät opettajat ja koko lukio-opetus. Laajemmassa mittakaavassa palvelu hyödyttää suomalaista yhteiskuntaa edistämällä

nuorten hyvinvointia ja ehkäisemällä uupumusta ja syrjäytymistä. Palvelu pyrkii olemaan Suomen hyödyllisin henkisen hyvinvoinnin treenipalvelu lukiolaisille.

10.3 Palvelun ydintavoitteet

Palvelun tavoitteet ovat:

1. Auttaa vähentämään liiallista ja opiskelua lamauttavaa stressiä.
2. Opastaa ja tukea opiskelujen aikatauluttamisessa ja ajanhallinnassa.
3. Vahvistaa opiskelumotivaatiota.
4. Kehittää opiskelutaitoja oppimistekniikoiden ja -metodien avulla.
5. Tarjota harjoittelukokeita äidinkielestä, englannista, ruotsista ja matematiikasta.

Näiden ohella ja lisäksi palvelu pyrkii auttamaan lukiolaista:

1. Realististen opiskelutavoitteiden asettamisessa ja saavuttamisessa.
2. Keskittymistaitojen kehittämisessä.
3. Itselle hyödyllisten opiskelurutiinien löytämisessä.
4. Koetilanteeseen valmistautumisessa ja sen aikana toimimisessa.
5. Vertaistuen löytämisessä ja hyödyntämisessä.

Palvelu ei pyri auttamaan mielenterveysongelmissa, jotka tarvitsevat ammattimaista hoitoa.

10.4 Tärkeimmät sisällöt ja työkalut

Palvelun tärkein menestystekijä on sen tarjoama merkityksellinen ja hyödyllinen sisältö. Sisällön kolme tärkeintä aihepiiriä ovat stressin hallinta, motivaation vahvistaminen ja ajanhallinta ja -käyttö.

Sisällöt ovat selkeitä, helppolukuisia ja kiteytettyjä sekä ne on tarkasti kohdennettu kohderyhmälleen lukiolaisille. Sisällöt tarjoavat konkreettisia ohjeita erilaisiin opiskeluun liittyviin tilanteisiin ja tarpeisiin, erityisesti opiskelun aikatauluttamiseen, lukusuunnitelman tekoon, kokeisiin valmistautumiseen, koetilanteessa selviytymiseen sekä vaikeiden asioiden oppimiseen.

Palvelu ei sisällä yleispäteviä ja ylimalkaisia sisältöjä, koska sellaisiin suhtaudutaan kaikkein kriittisimmin. Pelkästään yleistä informaatiota tarjoavia sisältöjä vältetään. Palvelu tukee lukiolaista oppimisessa ja siihen liittyvissä ongelmissa tarjoamalla erilaisia oppimismenetelmiä ja -metodeja, toimintamalleja ja työkaluja. Palvelussa on myös treenavaa sisältöä muistin ja muistamisen kehittämiseen ja vahvistamiseen.

Palvelussa hyödynnetään testejä, kyselyjä ja pelillisiä mittareita, joiden avulla käyttäjä pystyy hahmottamaan omaa persoonallista oppimistapaansa, opiskelutyyliään ja hänelle parhaiten sopivia oppimisen metodeja. Testit suunnitellaan hyötynäkökulma edellä, pelkäksi viihteeksi niitä ei tarjota. Osa sisällöistä tarjotaan pelillisessä muodossa, jossa palvelu palkitsee ja kannustaa käyttäjää etenemisessä.

Palvelu tarjoaa keskustelumahdollisuuden sitä kaipaaville. Keskustelu mahdollistetaan anonyymisti muiden palvelun käyttäjien kanssa ja keskustelua voi käydä sekä oppiainekohtaisesti että yleisesti.

Koska kohderyhmää yhdistää halu ja tarve menestyä ylioppilaskirjoituksissa, tarkoitukseen sopivaa sisältöä tarjoillaan erityisesti yo-kirjoituksiin valmentavassa viitekehyyksessä. Käyttäjä voi halutessaan valmistautua yo-kokeeseen myös palvelun tarjoaman ohjatun etenemissuunnitelman ja aikatauluehdotelman mukaisesti. Käyttäjä voi lisätä palveluun hänelle tärkeitä päivämääriä, tapahtumia ja niihin liittyviä sisältöjä. Lisäksi palvelu tarjoaa kalenterityökalut omien opiskeluaikataulujen suunnitteluun ja esimerkiksi luku-suunnitelman tekoon yo-koetta varten.

Palvelu sisältää aikaisempien yo-kokeiden kysymyksistä koottuja harjoittelukokeita, joissa käyttäjää ohjataan vaihe vaiheelta kokeen suorittamisessa ja opastetaan, miten kokeessa kannattaa edetä ja miten erilaisiin tehtävätyyppeihin vastata. Harjoituskokeita palvelu tarjoaa vähintään niistä lukion aineista, joita yo-kirjoituksissa kirjoitetaan vuosittain eniten: äidinkielestä, englannista, ruotsista ja matematiikasta (YTL 2021).

10.5 Luontevimmat päätelaitteet palvelun käyttöön

Palvelu suunnitellaan ja optimoidaan käytettäväksi sekä kannettavalla tietokoneella että puhelimella. Erillistä sovellusta puhelimelle ei tarvita, koska verkkosisältö skaalautuu myös puhelinkäytön vaatimuksiin. Rekisteröitymismahdollisuus palveluun takaa sen, että käyttö ei ole sidottu tiettyyn laitteeseen. Käyttäjä voi myös jatkaa palvelun käyttöä tilanteesta, johon on edellisellä laitteellaan jäänyt.

10.6 Sopivin ansaintamalli

Palvelun ansaintamalli perustuu palvelun käytöstä perittävään maksuun ja kyseisestä käyttömaksusta saataviin tuloihin. Palvelua tarjotaan kohderyhmälleen sekä kerta- että kuukausimaksulla. Ansaintamalli rakentuu palvelua käyttävistä lukiolaisista, jotka ostavat itselleen pääsyt tarjottavaan sisältöön. Palvelun sisältö- ja jakelualustana toimii internet.

Asiakas hyötyy palvelusta saamalla työkaluja henkisen hyvinvoinnin vahvistamiseen opiskelussa ja sitä kautta pärjäämällä ja menestymällä paremmin lukion oppiaineissa ja yo-kokeissa. Tarvittaessa palvelu skaalautuu palvelemaan laajempaakin opiskelijakuntaa Suomessa. Jatkossa palvelua voitaisiin laajentaa palvelemaan esimerkiksi ammattikoulun ja ammattikorkeakoulun opiskelijoita.

10.7 Soveltuvien maksutapa ja hinta

Palvelun maksullisuudella ja maksun suuruudella on lähes jokaiselle lukiolaiselle iso merkitys. Liian suuri käyttömaksu karkottaa käyttäjät. Lähes kaksi kolmasosaa vastaajista kertoo aluksi, ettei olisi valmis maksamaan palvelusta. Maksuhalukkuus lisääntyy kuitenkin huomattavasti, jos palvelun avulla on mahdollista nostaa omia arvosanojaan. 44 % vastaajista olisi valmiita maksamaan palvelusta, jos he tietäisivät arvosanojensa paranevan sen avulla. Suhteutettuna lukiolaisten määrään Suomessa, tämä tarkoittaa noin 47000 lukiolaista.

Lukiolaisten maksuvalmiutta palvelun käyttöön lisää se, että he uskovat saavansa maksuapua vanhemmiltaan. Peräti kaksi kolmesta vastaajasta uskoo, että heidän vanhempansa tai lähipiirinsä voisi osallistua palvelun käytöstä maksamiseen. Tämä lisää osaltaan todennäköisyyttä palvelun käyttöön.

Tutkimukseni mukaan selkeästi suurin osa lukiolaisista haluaisi käyttää palvelua kertamaksulla, jolla yhdellä veloituksella saisi kaiken sisällön käyttöönsä rajoittamattomaksi ajaksi. Kertamaksua lukiolaiset olisivat valmiita maksamaan keskimäärin 26,32 euroa. Toiseksi suosituin tapa palvelun käyttöön olisi kuukausimaksu, jolla kaiken sisällön saisi käyttöön kuukauden ajaksi. Kuukausimaksua vastaajat olisivat valmiita maksamaan keskimäärin 6,30 euroa.

10.8 Liiketoiminnallinen potentiaali

Jos kaikki tänä vuonna lukio-opintonsa aloittaneet 35000 lukiolaista maksaisivat palvelun käytöstä edellä kuvatun kertamaksun, summaksi kertyisi 921000 euroa. Jos kertamaksun maksaisivat kaikki 107000 lukiokoulutuksessa opiskelevaa, summa lähentelisi kolmea miljoonaa euroa.

Aikaisemmin selostetulla kuukausimaksulla palvelun vuosikäyttö maksaisi 76 euroa tilanteessa, jossa vuoden kaikkien kuukausien aikana käytöstä maksettaisiin. Tällöin teoriassa kaikilta lukiokoulutuksessa olevilta kertyisi kuukausimaksua vuosittain yli kahdeksan miljoonaa tai lukion aloittavalta uudelta vuosikurssilta vajaat kolme miljoonaa euroa joka vuosi.

Edelliset summat antavat suuntaviivoja palvelun liiketoiminnallisesta potentiaalista. Kyseisiin summiin pääseminen vaatisi kuitenkin sitä, että palvelu saataisiin lähes jokaisen lukiolaisen käyttöön. Tämä ei todellisuudessa liene mahdollista. Tutkimukseni tulosten perusteella on kuitenkin realistista arvioida, että palvelu voisi tavoittaa käyttäjikseen vähintään kolmanneksen lukiolaisista. Tämä tarkoittaisi vuosittain noin 12000 uutta palvelun käyttäjää, joilta kertamaksua kertyisi 313000 euroa joka vuosi.

Vuoden kaikkien kuukausien tilaamisesta kuukausimaksulla tämä sama joukko kerryttäisi maksettavaa 912000 euroa vuodessa. Jos tilauskuukausia heiltä olisi vuodessa vain yksi, siinäkin tapauksessa käyttömaksua palvelusta kertyisi yli 75000 euroa.

Summia esitettäessä ei ole huomioitu arvonlisäveron (24 %) vaikutusta hinnoitteluun tai myynnistä saataviin tuloihin. Lisäksi laskelmissa ei huomioida mahdollisia hintatarjouksia tai paljousalennuksia: esimerkiksi yksittäisen tilauskuukauden hinta olisi tosielämässä todennäköisesti kalliimpi kuin kuukausihinta vuoden jaksolta kerralla ostettuna. Vaikka kyseiset summat ovatkin suuntaa antavia, ne kertovat mielestäni hyvinkin merkityksellisesti palvelun liiketoiminnallisesta potentiaalista.

11 SEURAAVAKSI

Palvelun työstön seuraavat vaiheet ovat tarvittavien sisällöntekijöiden ja asiantuntijoiden sekä teknisestä toteutuksesta ja julkaisusta vastaavien ammattilaisten kartoitus ja löytäminen. Samalla on hyvä käynnistää sopivien yhteistyötahojen ja -kumppanien etsintä. Seuraavassa vaiheessa ajankohtaiseksi tulee myös liiketoimintasuunnitelman ja palvelun kannattavuuslaskelmien teko. Merkittävimmän kysymyksen muodostaa palvelun rahoitus: mitä sopivia rahoittajatahoja palvelulle löytyisi?

Kannattaisiko palvelu tuoda lukiolaisten saataville osana yhteistyökumppaneiden palvelutarjontaa? Voisiko yksi vaihtoehto sitouttaa lukiolaiset laajamittaisesti palvelun käyttäjiksi olla esimerkiksi se, että palvelun maksaja ja tarjoajataho olisikin esimerkiksi Sanoma Pron tai Elisa Oyj:n kaltainen oppimateriaalikustantaja tai sisältöjä tarjoava tietoliikennepalveluyritys? Se voisi mahdollistaa kohtuulliset käyttömaksut asiakkaalle. Tällöin palvelu myös pystyttäisiin tarjoamaan osana muuta oppimateriaalia tai sellaista palvelua, jota lukiolaiset jo muutenkin käyttävät.

Entä voisiko Yle olla kiinnostunut tarjoamaan tällaista palvelua? Siellä aiheesta on jo valmiiksi asiantuntemusta sekä tietämystä lukiolaisista kohderyhmänä. Vai kannattaisiko palvelu sittenkin pitää tiukasti erillään muiden toimijoiden sisällöistä?

Edessä on vielä myös paljon teknisiä ratkaisuja ja päätöksiä: sopivimman alustan valintaa ja tarvittavien toiminnallisuuksien kartoittamista. Potentiaaliset alustatoimittajat olisi hyvä selvittää ja kilpailuttaa. Vai löytyisikö verkosta tarkoitukseen sopiva alusta, jonka voisi muokata käyttötarkoitukseen sopivaksi?

Julkaisua ennen tarvitaan vielä rutkasti kokeiluja, sekä kohderyhmän sitouttamista mukaan tekemiseen. Lukiolaisista koostuvan palauteryhmän kanssa toteutettavat sisältö- ja käytettävyydestaustukset on myös laitettava alulle.

Tehtävää on vielä paljon, mutta matka suunnitteluvaiheesta toteutukseen on onneksi lyhyt. On siis aika kääriä hihat.

LÄHTEET

Afuah, A. 2004. Business Models: A Strategic Management Approach. Boston, Mass.: McGraw-Hill/Irwin.

Cohen, A. 2013. In-Depth: How To Pick The Right Revenue Model For Your App. Viitattu 9.12.2021. <http://www.fastcolabs.com/3009429/opencompany/in-depth-how-to-pick-the-right-revenue-model-for-your-app>

Digital Media Finland 2015. Digisisältöjen ansaintamallien perusteet. Viitattu 9.12.2021. <https://www.digitalmedia.fi/digisisaltojen-ansaintamallit/>

Ekqvist, A. 2014. Mistä sponsori? Sponsoroinnin ABC. Viitattu 9.12.2021. <https://www.mass.fi/blog/archive/mista-sponsori-sponsoroinnin-abc/>

Eskola, J.; Lätti, J. & Vastamäki, J. 2018. Teemahaastattelu: Lyhyt selviytymisopas. Teoksessa Valli, R. 2018. Ikkunoita tutkimusmetodeihin 1. Metodien valinta ja aineistonkeruu: virikkeitä aloittelevalle tutkijalle. 5., uudistettu painos. Jyväskylä: PS-kustannus.

Finch, B. 2010. How to Write a Business Plan, 3rd edition. London: Kogan Page. E-kirja.

Herkman, J. 2014. Lukijakansasta some-kansaksi? Teoksessa K. Lehtisaari (Toim.), Sanomalehti uudessa mediamaisemassa. Helsinki: Taloudellinen tiedotustoimisto TAT.

HS 2021a. Helsingin Sanomien artikkeli. Opiskelijoiden masennus- ja ahdistusoireilu on lisääntynyt ja koulupsykologien vastaanotot ruuhkautuneet – helpotusta tilanteeseen haetaan lakimuutoksella. Julkaistu 29.8.2021. Viitattu 17.12.2021. <https://www.hs.fi/kotimaa/art-2000008190352.html>

HS 2021b. Helsingin Sanomien artikkeli. ”Tuntuu vain, ettei jaksaa”. Itsemurhaa yrittäneelle apu oli ”paketti bentsoja”. Julkaistu 16.12.2021. Viitattu 16.12.2021. <https://www.hs.fi/politiikka/art-2000008470330.html>

KAMK Kajaanin ammattikorkeakoulu n.d. Opinnäytetyöpakki. Otantatutkimus / Otos. Viitattu 15.12.2021. <https://www.kamk.fi/fi/opari/Opinnaytetyopakki/Opinnaytetyoprosessi/Restonomi/Opinnaytetyoprosessi/Prosessi/Tilastollinen-osuus/Prosessi/Otanta>

Koivisto M. 1956. Sosiaaliset suhteet Turun satamassa. Sosiologinen tutkimus. Turku: Turun yliopiston julkaisuja B 60.

Kubla n.d. Liidi – mikä se on ja mistä niitä saa? Viitattu 9.12.2021. <https://kubla.fi/blogi/liidi/>

Paperless Oy 2017. Yrityksen perustajan muistilista. Liikeidea ja liiketoimintasuunnitelma. Viitattu 8.12.2021. <https://www.paperiton.info/yrityksen-perustajan-muistilista/>

Salomaa, M. 2019. Yle Abitreenien Paineessa-kampanjan tavoitavuus – tavoittiko kampanja kohderyhmänsä ja millä keinoilla? Opinnäytetyö. Liiketalous, mediatuotanto. Turku: Turun ammattikorkeakoulu. Viitattu 16.12.2021. <https://www.theseus.fi/handle/10024/168078>

Suomisanakirja n.d. Sanakirja verkossa. Viitattu 9.12.2021. <https://www.suomisanakirja.fi/provisio>

THL 2021a. Terveiden ja hyvinvoinnin laitoksen kouluterveyskysely. Indikaattori: Koulu-uupumus. Viitattu 7.4.2022. https://sampon.thl.fi/pivot/prod/fi/ktk/ktk1/summary_trendi?alue_0=600836&mittarit_0=199594&mittarit_1=199900&mittarit_2=199256&sukupuoli_0=143993#

THL 2021b. Terveyden ja hyvinvoinnin laitoksen kouluterveyskysely. Indikaattori: Mielenterveys. Viitattu 7.4.2022. https://sampo.thl.fi/pivot/prod/fi/ktk/ktk1/fact_ktk_ktk1?row=measure-200386&row=measure-.&column=area1-600836.&column=time-601069&column=stage_of_stady-161123.&column=gender-143993&fo=1#

THL 2021c. Terveyden ja hyvinvoinnin laitoksen kouluterveyskysely. Indikaattori: Koulunkäynnistä pitäminen. Viitattu 25.11.2021. https://sampo.thl.fi/pivot/prod/fi/ktk/ktk1/fact_ktk_ktk1?row=measure-200321&column=area1-600836.&column=time-601069&column=stage_of_stady-161293.161123.161219.&column=gender-143993&filter=stage_of_stady-161123&fo=1#

THL 2021d. Terveyden ja hyvinvoinnin laitoksen kouluterveyskysely 2021. Indikaattori: Riittämyyden tunne opiskelijana. Viitattu 25.11.2021. https://sampo.thl.fi/pivot/prod/fi/ktk/ktk1/fact_ktk_ktk1?row=measure-200022.&row=measure-199260&column=area1-600836.&column=time-601069&column=stage_of_stady-161293.161123.161219.&column=gender-143993&filter=time-601069&filter=stage_of_stady-161123&fo=1#

Tilastokeskus 2021a. Lukio ja ammatillinen koulutus. Ammatillisten tutkinnon suorittaneiden määrä väheni edelleen, uusien ylioppilaiden määrä ennallaan. Viitattu 2.12.2021. https://www.stat.fi/til/opiskt/2020/16/opiskt_2020_16_2021-06-10_tie_001_fi.html

Tilastokeskus 2021b. Väestön tieto- ja viestintätekniikan käyttö -tutkimus 2021. Verkkokauppa murroksessa. Viitattu 14.12.2021. https://www.stat.fi/til/sutivi/2021/sutivi_2021_2021-11-30_fi.pdf

Tinnilä, M.; Vihervaara, T.; Klimscheffskij J. & Laurila, A. 2008. Elektroninen liiketoiminta 2.0 – Avainkäsitteistä ansaintamalleihin. Helsinki: Teknologiainfo Teknova.

TUKKK 2021. Suosituimmat liiketoimintamallit verkossa. Informatiiviset tuotteet. Viitattu 9.12.2021. <https://www.tukkk.fi/suosituimmat-liiketoimintamallit-verkossa/>

Tuulaniemi, J. 2011. Palvelumuotoilu. 3. painos. Helsinki: Talentum.

Valli, R. & Perkkilä, P. 2018. Sähköinen kyselylomake ja sosiaalinen media aineistonkeruussa. Teoksessa Valli, R. 2018. Ikkunoita tutkimusmetodeihin 1. Metodien valinta ja aineistonkeruu: viikköä aloittelevalla tutkijalla. 5., uudistettu painos. Jyväskylä: PS-kustannus.

Wagner, E. 2013. 5 Business Model Components Every Entrepreneur Needs. Viitattu 9.12.2021. <https://www.forbes.com/sites/ericwagner/2013/05/23/5-key-business-model-components/?sh=6b38de754051>

YTL 2021. Ylioppilastutkintolautakunta. Ilmoittautuneet eri kokeisiin tutkintokerroittain 2012–2021. Viitattu 15.12.2021. <https://www.ylioppilastutkinto.fi/ext/stat/FS2021A2012T2010.pdf>

Liite 1. Kyselytutkimuksen kysymykset

Kyselytutkimus henkistä hyvinvointia opiskelussa vahvistavasta palvelusta

Hei!

Tämän kyselytutkimuksen tavoitteena on kartoittaa lukiolaisten ajatuksia ja mielipiteitä suunnitteilla olevasta verkkopalvelusta, jonka tavoitteena on opiskeluun liittyvän henkisen hyvinvoinnin vahvistaminen. Palvelun päämääränä on auttaa treenaamaan lukiolaisen mieli onnistuneempaan oppimiseen ja oman osaamisen näyttämiseen.

Kysely on osa Turun AMK:n kulttuurialan ylempään AMK-tutkintoon liittyvää opinnäytetyötäni, jota suoritan media- ja kulttuuriyrittäjyyden koulutusohjelman opiskelijana.

Opinnäytetyössäni tutkin, miten voidaan luoda opiskelijoita kiinnostava ja hyödyttävä, sekä liiketaloudellisesti kannattava verkkopalvelu, joka tukee opiskelijoiden henkistä hyvinvointia. Opinnäytetyöni tavoitteena on luoda suunnitelma palvelusta ja hyödynnän tämän kyselyn tuloksia sen tekemisessä.

Kyselyssä ei kysytä henkilötietoja. Älä sisällytä myöskään avovastauksiin nimeäsi tai muita henkilökohtaisia tietojasi. Kaikki vastaukset käsitellään anonyymisti, eikä sinua voi tunnistaa analyysin tuloksista ja niistä raportoivista julkaisuista.

Vastaaminen kestää noin 5 minuuttia. Vastaathan kaikkiin kohtiin mahdollisimman huolellisesti. Jokainen vastauksesi on tärkeä. Lämmin kiitos osallistumisestasi!

Olen

nainen

mies

muu

Opiskelen lukiossa tällä hetkellä

- ensimmäistä vuotta
- toista vuotta
- kolmatta vuotta
- neljättä vuotta
- viidettä tai useampaa vuotta

Oma opiskeluni tuntuu minusta yleensä

	1	2	3	4	5	
huonolta	☐	☐	☐	☐	☐	hyvältä

Omasta mielestäni menestyn opiskeluissani

	1	2	3	4	5	
huonosti	☐	☐	☐	☐	☐	hyvin

Koen, että opiskeluun liittyvä henkinen hyvinvointini on

	1	2	3	4	5	
huonossa kunnossa	☐	☐	☐	☐	☐	hyvässä kunnossa

Koen, että tarvitsen apua opiskeluun liittyvään henkiseen hyvinvointiini

	1	2	3	4	5	
en ollenkaan	☐	☐	☐	☐	☐	todella paljon

Haluaisin kehittää tai parantaa opiskeluihini liittyvää henkistä hyvinvointia

	1	2	3	4	5	
en ollenkaan	☐	☐	☐	☐	☐	todella paljon

Voisin olla kiinnostunut käyttämään netissä tarjottavaa palvelua, jonka tavoitteena on opiskeluun liittyvän henkisen hyvinvoinnin vahvistaminen

	1	2	3	4	5	
en ollenkaan	☐	☐	☐	☐	☐	todella paljon

Verkkopalvelun aihe, henkisen hyvinvoinnin lisääminen opiskelussa, on mielestäni

	1	2	3	4	5	
ei ollenkaan tärkeä	☐	☐	☐	☐	☐	erittäin tärkeä

Hyödyllisimmät palvelun sisällöt minulle olisivat (valitse kolme sinulle hyödyllisintä sisältöä ja lisää halutessasi oma sisältöehdotuksesi)

- liiallisen stressin vähentäminen
- aikatauluttamisen ja ajanhallinnan kehittäminen
- opiskeluun liittyvän itsetunnon kehittäminen
- opiskelutekniikoiden ja -metodien kehittäminen
- opiskeluun liittyvän pahan olon vähentäminen
- oppiainekohtainen opiskeluapu, esim. matematiikan tai historian opiskelussa kehittyminen
- levon ja palautumisen kehittäminen, sisältäen uni-, ravinto- ja liikkumistaidot
- rentoutumisen vahvistaminen
- opiskelumotivaation vahvistaminen
- sosiaalisen kanssakäymisen ja yhteistyötaitojen kehittäminen
- Muu: _____

Mikä olisi sinulle kaikkein hyödyllisin henkistä hyvinvointia opiskelussasi parantava asia, aihe tai sisältö?

Oma vastauksesi _____

Minkälainen henkilö voisi mielestäsi eniten hyötyä palvelusta, joka pyrkii parantamaan opiskeluun liittyvää henkistä hyvinvointia?

Oma vastauksesi _____

Kuinka tärkeää sinulle olisi valmiiden verkkosisältöjen hyödyntämisen lisäksi saada henkilökohtaista ohjausta tai valmennusta ihmiseltä?

	1	2	3	4	5	
ei ollenkaan tärkeää	☐	☐	☐	☐	☐	erittäin tärkeää

Uskotko, että yleensäkin on mahdollista toteuttaa sellainen verkkopalvelu, joka aidosti parantaa sinun henkistä hyvinvointiasi opiskelussa ja auttaa sitä kautta sinua menestymään opinnoissasi entistä paremmin?

	1	2	3	4	5	
en usko	☐	☐	☐	☐	☐	uskon

Olisitko valmis maksamaan palvelun käytöstä, jos kokisit sen itsellesi hyödylliseksi?

	1	2	3	4	5	
todennäköisesti en	☐	☐	☐	☐	☐	todennäköisesti kyllä

Olisitko valmis maksamaan palvelun käytöstä, jos tietäisit, että sen avulla arvosanasi paranevat?

	1	2	3	4	5	
todennäköisesti en	☐	☐	☐	☐	☐	todennäköisesti kyllä

Kuinka paljon sillä, onko palvelun käyttö ilmaista vai maksullista, on sinulle merkitystä?

erittäin vähän 1 2 3 4 5 erittäin paljon

Jos palvelun käyttö olisi sinulle maksullista, maksaisit mieluiten

- kuukausimaksua, jolla saisit kaiken sisällön käyttöösi kuukauden ajaksi
- käyttömaksua, jossa jokaisen valitsemasi sisällön käyttö veloitetaan erikseen
- kertamaksua, jolla saat yhdellä veloituksella kaiken sisällön käyttöösi rajoittamattomaksi ajaksi
- Muu: _____

Kuinka monta euroa olisit valmis maksamaan palvelun käytöstä kuukaudessa?

- 0
 - 1-5
 - 6-10
 - 11-20
 - 21-40
 - 41-60
 - yli 60
-

Kuinka monta euroa olisit valmis maksamaan kertamaksuna palvelun rajoittamattomasta käytöstä?

- 0
- 1-10
- 11-20
- 21-40
- 41-60
- 61-80
- 81-100
- 101-200
- yli 200

Voisiko vanhempasi tai joku muu lähipiiristäsi mahdollisesti osallistua palvelun käyttösi maksamiseen?

	1	2	3	4	5	
ei	☐	☐	☐	☐	☐	kyllä

Millä laitteella haluaisit ensisijaisesti käyttää palvelua?

- puhelimella
- kannettavalla tietokoneella
- pöytätietokoneella
- tabletilla (esim. iPad, Lenovo Tab, Samsung Galaxy Tab jne)
- televisiolla (Äly-tv / Smart TV)
- Muu: _____

Valitse seuraavista vaihtoehtoista kaksi sinulle merkityksellisintä palvelun ominaisuutta. Voit valintojesi lisäksi lisätä myös oman ehdotuksesi

- Tekninen toimivuus ja käytön helppous
- Veloitukseton käyttö tai sopiva hinta
- Merkityksellinen ja hyödyllinen sisältö
- Henkilökohtainen ihmisen antama apu
- Mahdollisuus käyttää palvelua itselle sopivimmalla laitteella
- Mahdollisuus seurata omaa edistymistä palvelun kautta
- Vertaistuen saaminen muilta palvelun käyttäjiltä
- Muu: _____

Muita huomioita, ajatuksia tai ideoita palvelusta

Oma vastauksesi _____

Kommentteja tai palautetta tästä kyselystä

Oma vastauksesi

Muistathan vielä lähettää vastauksesi alla olevasta Lähetä-napista! Lämmin kiitos vastaamisestasi!

Lähetä

Sivu 1 / 1

Tyhjennä lomake

Älä koskaan lähetä salasanaa Google Formsin kautta.

Liite 2. Lukioden rehtoreille lähetetty viesti kyselystä

Viestin aihe:

Tutkimuslupapyyntö ja toive kyselyni välittämisestä lukiosi oppilaille

Hei,

teen opinnäytetyötä verkkopalvelusta, jonka tavoitteena on vahvistaa opiskelijoiden henkistä hyvinvointia opiskelussa. Olennainen osa opinnäytetyötäni on lukiolaisille nettikyselynä tehtävä oheinen kyselytutkimus:

<https://forms.gle/hqudU8c1uFSTTFY19>

Kysymykseni on kaksiosainen: Voinko saada kauttasi luvan kyselyn tekemiseen lukiosi oppilaille? Ja jos lupa onnistuu, voisitko ystävällisesti jakaa kyselyn linkkiä jotain väylää pitkin lukion oppilaille? Olisi hienoa, jos saisin sinun tai opettajien välityksellä aktivoitua lukiolaisia vastamaan kyselyyni.

Vastaamisaikaa on xx.xx.2021 saakka.

Jos työtäsi helpottaa käyttää lukiolaisille suunnattua saatekirjettäni, niin se on tarjolla tämän viestin lopussa. Sitä voi toki muokata tai jättää käyttämättä.

Kysely on osa Turun AMK:n kulttuurialan ylempään AMK-tutkintoon liittyvää opinnäytetyötäni, jota suoritan media- ja kulttuuriyrittäjyyden koulutusohjelman opiskelijana.

Kyselytutkimuksen tavoitteena on kartoittaa lukiolaisten ajatuksia ja mielipiteitä suunnitteilla olevasta verkkopalvelusta, jonka tavoitteena on opiskeluun liittyvän henkisen hyvinvoinnin vahvistaminen. Palvelun päämääränä on auttaa treenaamaan lukiolaisen mieli onnistuneeseen oppimiseen ja oman osaamisen näyttämiseen.

Opinnäytetyössäni tutkin, miten voidaan luoda opiskelijoita kiinnostava ja hyödyttävä, sekä liiketaloudellisesti kannattava verkkopalvelu, joka tukee opiskelijoiden henkistä hyvinvointia. Opinnäytetyöni tavoitteena on luoda suunnitelma palvelusta ja hyödynnän tämän kyselyn tuloksia sen tekemisessä.

Kyselyssä ei kysytä henkilötietoja. Kaikki vastaukset käsitellään anonymisti, eikä vastaajaa tai hänen oppilaitostaan voida tunnistaa analyysin tuloksista ja niistä raportoivista julkaisuista.

Kyselylomakkeessa kerrotaan tutkimuksen aihe, tarkoitus, tavoitteet ja konteksti vastaajalle heti aluksi, joten kyselyn linkkiä voi jakaa myös ilman ennako-ohjeistusta. Myös vastaaminen ohjeistetaan kyselyssä. Vastaaminen kyselyyn kestää noin 5 minuuttia. Jokainen vastaus on tutkimuksen kannalta tärkeä.

Lämmin kiitos avustasi!

Kaikki kyselyyn liittyvät tiedustelut tai palautteet voi lähettää minulle;

Mika Salomaa

Media- ja kulttuuriyrittäjyyden opiskelija, kulttuurialan ylempi AMK

Turun AMK:n Master School
(yhteystiedot poistettu)

SAATEKIRJE / TIEDOTE LUKIOLAISILLE

Aihe:

Henkisen hyvinvoinnin vahvistaminen opiskelussa – vastaa kyselyyn!

Arvoisa opiskelija!

Teen opinnäytetyötä verkkopalvelusta, jonka tavoitteena on vahvistaa lukiolaisten henkistä hyvinvointia opiskelussa. Olennaisin osa opinnäytetyötäni on nettikyselynä tehtävä kyselytutkimus:

<https://forms.gle/hqudU8c1uFSTTFY19>

Olisin todella onnellinen ja kiitollinen, jos vastaisit kyselyyni. Jokainen vastaus ja mielipide on tärkeä! Vastausaikaa on xx.xx.2021 saakka ja kyselyyn on helppo ja nopea vastata. Vastaaminen kestää n. 5 minuuttia ja suurin osa on monivalintakysymyksiä.

Kysely on osa Turun AMK:n kulttuurialan ylempään AMK-tutkintoon liittyvää opinnäytetyötäni, jota suoritan media- ja kulttuuriyrittäjyyden koulutusohjelman opiskelijana.

Kyselytutkimuksen tavoitteena on kartoittaa lukiolaisten ajatuksia ja mielipiteitä suunnitteilla olevasta verkkopalvelusta, jonka tavoitteena on opiskeluun liittyvän henkisen hyvinvoinnin vahvistaminen. Palvelun päämääränä on auttaa treenaamaan lukiolaisen mieli onnistuneempaan oppimiseen ja oman osaamisen näyttämiseen.

Opinnäytetyössäni tutkin, miten voidaan luoda opiskelijoita kiinnostava ja hyödyttävä, sekä liikeloudellisesti kannattava verkkopalvelu, joka tukee opiskelijoiden henkistä hyvinvointia. Opinnäytetyöni tavoitteena on luoda suunnitelma palvelusta ja hyödynnän tämän kyselyn tuloksia sen tekemisessä.

Kyselyssä ei kysytä henkilötietoja. Kaikki vastaukset käsitellään anonymisti, eikä vastaajaa tai hänen oppilaitostaan voida tunnistaa analyysin tuloksista ja niistä raportoivista julkaisuista.

Suuri kiitos avustasi!

Kaikki kyselyyn liittyvät tiedustelut tai palautteet voit lähettää minulle;
Mika Salomaa (yhteystiedot poistettu)

Liite 3. Haastattelututkimuksen kysymysrunko

1. Olen suunnittelemassa verkkopalvelua, jonka tavoitteena on vahvistaa opiskelijoiden henkistä hyvinvointia opiskelussa. Mikä on ensimmäinen ajatus, joka sinulle tulee mieleen opiskelijoiden henkistä hyvinvointia vahvistavasta verkkopalvelusta?

Palvelun kuvaus (Haastattelija kertoo suuntaviivat palvelusta ja sen tavoitteesta).

2. Tarvitsetko sinä tai kaverisi kyseistä palvelua? Kuinka paljon?
3. Mikä olisi sinun mielestäsi palvelun hyödyllisin sisältö?
4. Mitä apua / hyötyä toivoisit palvelun eniten tarjoavan?
5. Jotta käyttäisit palvelua, millaista apua sen täytyisi vähintään tarjota?
6. Mitä mielestäsi palvelussa ei kannata tarjota, mitä on hyödyttömin sisältö?
7. Käyttäisitkö kyseistä palvelua?
8. Olisitko valmis maksamaan palvelusta, kuinka paljon (kertamaksu / kk-maksu)?
9. Millä laitteella haluaisit palvelua käyttää?
10. Onko tällaista sisältöä tarjoavia palveluja jo olemassa, mitä palveluita?
11. Mitä muita ajatuksia tällainen palvelu ja sen käyttö sinussa herättää?

Aikaa keskustelulle ja jatkokysymyksille